

§ 16 b tilladelse efter husdyrbrugloven
til
Blegholm
Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D
5953 Tranekær

Afgjort den 23. februar 2022

Svendborg
Kommune

Datablad

Husdyrbrugets navn og adresse	Blegholm Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D, Tullebølle, 5953 Tranekær
Ansøger og kontaktperson	Jens Jensen Tranekærvej 3, Tullebølle 5953 Tranekær Tlf. 30664614 jens@blegholm.dk
Ejer af ejendommen	Jens Jensen Tranekærvej 3, Tullebølle 5953 Tranekær
Ejendomsnummer	4820007889
Matrikelnummer	1a Blegholm, Tullebølle og 2b Klavsebølle By, Tullebølle
Virksomhedens art	Svinebrug og hobbyhold af heste og ammekvæg
CHR-nummer	117107 / 112959
CVR-nummer	91654458
Virksomhedstype	Slagtesvineproduktion med et produktionsareal på mere end 100 m ² og en ammoniakemission på mellem 750 og 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Miljø og Teknik Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 V. Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	218905
Godkendt produktionsareal	1.290 m ² i 3 staldafsnit
Journal nr.	20/10277
Konsulent	Jan Brochstedt Olsen, Velas I/S, Trigevej 20, 8382 Hinnerup

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.
Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Meddelelse af afgørelse

Jens Jensen
Tranekærvej 3, Tullebølle
5953 Tranekær

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 62 23 34 00
landbrug@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Sagsid. 20/10277

Svendborg Kommune meddeler hermed tilladelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 b, stk. 1 til husdyrbruget Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D, Tullebølle, 5953 Tranekær.

Husdyrbruget reguleres med denne tilladelse for første gang efter den reviderede husdyrbruglov fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler tilladelsen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregninger i Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem og vurderer, at husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Dato: 23. februar 2022

Godkendt:

Susanne Kjær-Hansen, agronom

Afgørelsen om tilladelse er annonceret på Svendborg Kommunes og Langeland Kommunes hjemmesider www.svendborg.dk/nyheder/hoeringer-og-afgoerelser og www.langelandkommune.dk/politik/hoeringer-og-tilladelser den 23. februar 2022.

Klagefristen udløber den 23. marts 2022 (4 uger efter annoncering af afgørelsen om tilladelse).

Søgsmålsfristen udløber den 23. august 2022 (6 mdr. efter annoncering af afgørelsen om tilladelse eller efter en klagenævnsafgørelse).

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

Resumé

Jens Jensen, Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær har søgt om tilladelse efter husdyrbrugloven til husdyrbruget på ejendommen Blegholm, Tranekærvej 3, 5953 Tranekær. Ansøgningen omfatter tilladelse til et uændret produktionsareal til slagtesvin i den eksisterende svinestald på Klavsebøllevej 2D og opstaldning af det eksisterende hobbydyrhold med ammekvæg og heste på Tranekærvej 3. Der opføres ingen nye staldbygninger eller gødningsopbevaringsanlæg, dog omfatter tilladelsen lovliggørelse af en tidligere etableret ridebane på Tranekærvej 3. Anlæggene skal tillades samlet, fordi de ligger på samme matrikulære ejendom.

Efter ændring af husdyrbrugloven i 2017 er husdyrtilladelser og -godkendelser ikke længere baseret på antal dyr eller dyreenheder men i stedet på antal m² produktionsarealer, hvor dyrene kan opholde sig og afsætte gødning. Dette giver mulighed for en større fleksibilitet i produktionen, idet en eventuel stigning i produktiviteten kan rummes indenfor tilladelsen, så længe de gældende dyrevelfærdsregler om arealkrav for de opstaldede dyretyper overholdes.

I ansøgningen er det totale produktionsareal angivet til 1.290 m² fordelt i eksisterende staldbygninger – se placeringen af anlæggene på nedenstående kort (Figur 1), som også viser gyllebeholderen og fodersiloerne ved svinestalden.

Figur 1. Placeringen af det ansøgte anlæg på Tranekærvej 3 (venstre) og Klavsebøllevej 2D (højre)

Produktionen af husdyrgødning består af gylle fra slagtesvinene og dybstrøelse fra ammekøer og heste. Gyllen udsluses fra gyllekummerne i staldene til fortank og pumpes derfra videre til en gyllebeholder på 2.600 m³ uden fast overdækning. Ammekvæg og heste er på græs en stor del af året. Den opsamlede dybstrøelse fra kvæg- og hestestalden køres direkte fra stalden til udspreddning i markerne et par gange om året.

Da der ikke er ansøgt om ændring af driftsbygningerne, vil de landskabelige værdier i området ikke blive påvirket.

Husdyrbruglovens afstandskrav skal opfyldes for nye husdyranlæg og eksisterende anlæg, hvor ændringer i forhold til det tidligere tilladte medfører øget forurening. Idet der er tale om eksisterende anlæg på både Tranekærvej 3 og Klavsebøllevej 2D, der ikke ændres, er de ikke omfattet af afstandskravene.

Ammoniakudledningen fra den ansøgte produktion er beregnet til 2.532 kg NH₃-N/år i ansøgt drift. Da udledningen er større end 750 kg NH₃-N/år, har kommunen stillet vilkår om, at husdyrbruget anvender

bedste tilgængelige teknologi (BAT) til nedbringelse af ammoniakudledningen. Dette er opfyldt med de anvendte staldsystemer.

Ifølge beregningerne i det digitale ansøgningsystem medfører det ansøgte en lille stigning i ammoniakudledningen fra husdyrbruget i forhold til driften for 8 år siden. Påvirkningen af næringsstoffølsomme naturområder og øvrige beskyttede naturområder i området er dog beregnet til at være så begrænset, at den ikke vil medføre ændringer af disse naturområder. De gennemførte beregninger viser, at husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt.

Dyre- og plantearter omfattet af særlig beskyttelse vurderes heller ikke at blive påvirket af den ansøgte drift.

Idet afstanden fra husdyranlæggene til alle nabobeboelser, beboelse i samlet bebyggelse og byzone er længere end de beregnede geneafstande, er beskyttelsesniveauet for lugt overholdt.

Der er fastsat støjgrænser i henhold til Miljøstyrelsens vejledning om støj. Svendborg Kommune har desuden vurderet, at der skal stilles vilkår om afskærmning af mølleri og tidspunkter for drift af blæser til korntørring for, at støjgrænserne kan overholdes.

Der forventes ingen ændringer i antallet og tidspunkter for transporter til og fra ejendommen. Omkring halvdelen af transporterne foregår med lastbil på hverdage, heraf nogle på alle tider af døgnet. De øvrige transporter foregår med traktor og transport- eller gyllevogn. Bortset fra transporter med smågrise og kreaturer afvikles disse over korte perioder forår og efterår i forbindelse med gylleudbringning og transport af korn til lager. Dertil kommer kørsler med traktor og tilkoblede redskaber i forbindelse med markdriften.

Ud fra ansøgers beskrivelse af driften, og da begge husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlægget og øvrige indretninger til brug for husdyrproduktionen ligger i god afstand fra nabobeboelser, vurderer Svendborg Kommune, at de ansøgte ændringer ikke vil forårsage væsentlige gener fra støj, støv, lys, transport eller forekomst af skadedyr, når de stillede vilkår og gældende regler på området overholdes.

Håndteringen af olie og affald reguleres af generelle regler, som er umiddelbart gældende og skal overholdes af ansøger. Med den ansøgte drift tilføjes ikke nye risikomomenter i forhold til miljøuheld.

Samlet vurderer Svendborg Kommune, at den ansøgte drift af husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Meddelelse af afgørelse	3
Resumé	4
Indholdsfortegnelse	6
Indledning	8
Svendborg Kommunes afgørelse	10
Lovgrundlag	10
Afgørelse med vilkår	10
Generelle forhold	13
Retsbeskyttelse	13
Klagevejledning	13
Søgsmål	15
Miljøteknisk redegørelse	16
Ejendomsforhold	16
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	16
<i>Samdrift med andre husdyrbrug</i>	16
<i>Biaktiviteter</i>	17
Husdyrbrugets placering	17
<i>Beskrivelse af det samlede anlæg</i>	17
<i>Afstandskrav</i>	19
<i>Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold/Landskabelige hensyn</i>	19
Husdyrbrugets anlæg og drift	19
<i>Produktionsareal</i>	19
<i>Øvrige anlæg</i>	23
<i>Ammoniakemission og BAT</i>	25
<i>Ventilation</i>	27
<i>Rengøring</i>	27
<i>Ressourceforbrug – energi og vand</i>	28
Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg	28
<i>Ammoniakdeposition til naturområder</i>	28
<i>Kategori 1-natur</i>	30
<i>Kategori 2-natur</i>	32
<i>Kategori 3-natur</i>	32
<i>Øvrig natur – udpegningsgrundlag for Natura 2000-område</i>	33

Øvrig natur – § 3 beskyttede naturområder.....	33
Samlet naturvurdering	34
Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter).....	34
Lugt.....	35
Støj.....	38
Rystelser	44
Transport.....	45
Støv.....	46
Lys.....	47
Skadedyr.....	47
Affald.....	47
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	48
Gødningsproduktion og -håndtering.....	49
Spildevand og tagvand	51
Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin.....	51
Egenkontrol og overvågning.....	52
Driftsforstyrrelser og uheld	52
Offentlighed	53
Konklusion.....	53
BILAGSOVERSIGT.....	54
Bilag 1. Ansøgers miljøansøgning	55
Bilag 2. Situationsplaner og opmåling af produktionsarealer.....	59
Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat.....	62

Indledning

Svendborg Kommune har via konsulent fra rådgivningsvirksomheden Velas I/S modtaget en ansøgning om tilladelse til husdyrproduktionen på ejendommen Tranekærvej 3, 5953 Tranekær. Ansøgningen er indsendt via Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk, første gang den 5. maj 2020 med skema nr. 218905. Svendborg Kommune har efterfølgende modtaget rettelser til ansøgningen og har afgjort sagen på baggrund af version 7 af ansøgningskemaet.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug³ i Langeland Kommune. Svendborg Kommune er myndighed og meddeler tilladelse og fører efterfølgende tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold. Langeland Kommune er dog myndighed i forhold til behandling af evt. byggesag, nedrivningstilladelse, spildevandstilladelse, vandløbssag m.m.

Ansøgningen omfatter tilladelse til et uændret produktionsareal⁴ til slagtesvin i den eksisterende svinestald på Klavsebøllevej 2D og fortsat opstaldning af et hobbydyrehold med ammekøer og heste på Tranekærvej 3. Der etableres ingen nye staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg eller andre driftsbygninger. Dog skal en tidligere anlagt ridebane på Tranekærvej 3 lovliggøres som en del af tilladelsen. Der er søgt om et produktionsareal på i alt 1.290 m². Anlæggene skal tillades samlet, fordi de ligger på samme matrikulære ejendom.

Efter ændring af husdyrbrugloven skal husdyrtilladelser og -godkendelser fra 1. august 2017 ikke længere baseres på antal dyr eller dyreenheder men i stedet på antal m² produktionsareal, hvor dyrene kan opholde sig og afsætte gødning. Dette giver mulighed for en større fleksibilitet i produktionen, idet stigninger i produktiviteten kan rummes indenfor tilladelsen, så længe de gældende dyrevelfærdsregler om arealkrav for de opstaldede dyretyper overholdes

Der er ikke tidligere meddelt tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven til husdyrproduktion på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D. Ejendommen er hidtil reguleret af en forhåndsvurdering efter husdyrgødningsbekendtgørelsen til etablering af en slagtesvineproduktion i en ny stald på Klavsebøllevej 2D. Afgørelsen blev meddelt af den daværende Tranekær Kommune den 9. august 2006. Fyns Amt havde forudgående afgjort, at etablering af den ansøgte svineproduktion ikke krævede udarbejdelse af en VVM-redegørelse. Sagsbehandlingen omfattede ikke dyrehold på Tranekærvej 3.

Hobbydyreholdet på Tranekærvej 3 blev i august 2015 anmeldt til Langeland Kommune med 4 ammekøer inkl. opdræt og 4 heste. Anmeldelsen blev behandlet som en anmeldelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen af et afgræsningsdyrehold.

Den tilladte husdyrproduktion omfatter:

6.000 producerede slagtesvin (30-102 kg) – 1.550 stipladser
4 ammekøer med opdræt
4 heste (under 300 kg)

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 423 af 30. april 2018.

³ Husdyrbrug: Husdyranlæg, der tilsammen har et produktionsareal på mere end 100 m², gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre driftsbygninger m.v. til brug for husdyrhold, som ligger på samme ejendom.

⁴ Produktionsareal: Det areal i fast placerede husdyranlæg, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. C, nr. 1, og som dyrene ikke kun har kortvarig adgang til, jf. bilag 3, pkt. C, nr. 2.

Idet det ansøgte produktionsareal til svin, ammekvæg og heste overstiger 100 m², meddeles tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b.

Svendborg Kommune er myndighed og meddeler tilladelse og fører efterfølgende tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Tilladelsen er opdelt i 3 dele.

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse om tilladelse, som indeholder vilkårene for tilladelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, som danner grundlag for de meddelte vilkår i tilladelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøansøgning, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på. Bilag 2 er oversigtstegninger over anlægget og produktionsarealerne, Bilag 3 viser forudsætningerne for og resultatet af den gennemførte orienterende støjberegning.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven⁵ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁶, husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷ samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Husdyrbruget er etableret inden 1. august 2017 og har ikke efterfølgende foretaget ændringer, der kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven. Ammoniakemissionen fra anlægget beregnes i ansøgningen til mindre end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til slagtesvin overstiger ikke 2.000, som definerer IE-husdyrbrug⁸. Husdyrbruget er desuden ikke teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. På den baggrund meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune tillader hermed husdyrbruget på Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær i henhold til § 16 b, stk. 1 i husdyrbrugloven. Tilladelsen omfatter anlægget på hovedejendommen, 1a Blegholm, Tullebølle, med heste og kvægproduktion, og anlægget til svineproduktion på Klavsebøllevej 2D, Tullebølle, 5953 Tranekær, matrikelnummer 2b Klavsebølle By, Tullebølle.

Tilladelsen meddeles til ejer af husdyrbruget, Jens Jensen, Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne tilladelse.

Det afgøres samtidig, at tilladelsen af husdyrbruget ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet.

Tilladelsen omfatter hele husdyrbruget og anses for at være fuldt udnyttet ved meddelelsen, idet der er tale om en frivillig overgang til regulering af den eksisterende produktion efter stipladsmodellen. Tilladelsens vilkår gælder umiddelbart, medmindre et senere tidspunkt er angivet i det enkelte vilkår.

Hvis tilladelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af tilladelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år. Udnyttelse anses her for at foreligge, når mindst 25 % af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Tilladelsen meddeles på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt frem, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

⁵ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 med senere ændringer (husdyrbrugloven).

⁶ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 2225 af 27. november 2021 (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

⁷ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning, BEK nr. 2243 af 29. november 2021 (husdyrgødningsbekendtgørelsen).

⁸ IE-husdyrbrug: Husdyrbrug med flere end 750 stipladser til søer, flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

Produktionsstørrelse og staldindretning

- Der gives tilladelse til to husdyranlæg med et samlet produktionsareal på 1.290 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med de staldsystemer, som er angivet i den efterfølgende tabel, og med de angivne dyretyper og græsningstider.

Staldafsnit	Staldareal brutto (m ²)	Staldsystem	Dyretype	Produktionsareal (m ²)	Tid på græs (mdr.)
Stald 1	1.659	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	1.124	÷
		Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Slagtesvin	51	÷
Stald 2	171	Dybstrøelse	Heste	35	÷
Stald 3	474	Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.)	80	6

Indretning af kvægstald

- Produktionsarealet til kvæg skal senest 3 måneder efter udbinding af kreaturerne (dvs. omkring 1. august 2022) være indrettet i overensstemmelse med kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.
- Umiddelbart efter, at de nødvendige ændringer af produktionsarealet til kvæg er gennemført, skal Svendborg Kommune modtage fotodokumentation, der viser ændringerne.

Ridebane

- Den eksisterende ridebane på 20 x 40 m tillades med den nuværende placering, indretning og drift under forudsætning af, at Langeland Kommune enten meddeler dispensation i forhold til beliggenheden indenfor sø-beskyttelseslinje eller foranlediger, at sø-beskyttelseslinjen ophæves. Hvis ikke dette er muligt, skal ridebanen sløjfes, og der skal ansøges om en ny placering, hvis der fortsat ønskes en ridebane på ejendommen. Dette skal ske senest 3 måneder efter modtaget afgørelse om afslag fra Langeland Kommune.
- Gødning fra hestene skal opsamles indenfor 4 timer efter, at hestene har forladt ridebanen.

Rengøring

- Staldanlæggene skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Ressourceforbrug

- Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Støj

8. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

9. Yderdøren til foderrummet med mølleri og foderblandeanlæg skal være lukket under driften af disse støjkluder.
10. Blæseren til kornsiloen må være i drift alle dage i tidsrummet kl. 07-22.
11. Der skal føres journal for afvigelse i driftstidspunkter for blæser til korntørring og -beluftning.
12. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Støv

13. Driften af husdyrbruget må ikke give anledning til støvgener udenfor husdyrbrugets areal, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.
14. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

15. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.
16. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Affald

17. Både farligt og ikke-farligt affald skal opbevares på en måde, så der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.
18. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til gældende regulativ for erhvervsaffald. Dokumentationen skal kunne forevises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Generelle forhold

Tilladelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg samt ændres på dyreholdets sammensætning, før ændringen er anmeldt og tilladt af Svendborg Kommune. Det er også gældende for eksempelvis siloanlæg, faste pladser med afløb samt fortanke og opsamlingsbeholdere til restvand m.v.

Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold eller overdragelse af ansvaret for driften til andre.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 b, efter reglerne i husdyrbrugloven ikke fritager for krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at en eventuel byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Langeland Kommune.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne tilladelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40 stk. 1 husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af tilladelsen medmindre, husdyrbruget medfører uhygiejniske forhold eller væsentlig forurening, eller hvis husdyrbruget skønnes at indebære en nærliggende risiko for dette.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget for retsbeskyttelsen, og tilsynsmyndigheden kan revidere denne for at forbedre husdyrbrugets kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53, stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for meddelelsen af denne tilladelse. Påklages tilladelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljøklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Klagevejledning

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven). Klagenævnet afgør, om du er klageberettiget. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at du ikke nødvendigvis er klageberettiget, selvom du er høringsberettiget.

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentliggjort. Da afgørelsen er annonceret på Svendborg og Langeland Kommunerens hjemmesider den 23. februar 2022, er klagefristen onsdag den 23. marts 2022.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet gennem Klageportalen via følgende link: <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klageportalen kan også tilgås via www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er som udgangspunkt 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside via linket <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Svendborg Kommune giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest 3 uger efter klagefristens udløb videresender Svendborg Kommune klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med kommunens bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende er orienteret om afgørelsen og er eller kan være klageberettigede:

Ansøger og ejer:

- Jens Jensen, Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær

Matrikulære naboer og ejere og beboere indenfor lugtkonsekvenszone

- Naboer, dvs. ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til matrikel 1a Blegholm, Tullebølle og 2b Klavsebølle By, Tullebølle, hvor anlæggene er beliggende
- Ejere og lejere af ejendomme beliggende indenfor lugtkonsekvenszonen

Myndigheder

- Styrelsen for Patientsikkerhed (stps@stps.dk)

Foreninger, råd og organisationer

- Danmarks Fiskeriforening (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening (dn@dn.dk)
- Dansk Ornitologisk Forening (natur@dof.dk)
- Det Økologiske Råd (husdyr@ecocouncil.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund (post@sportsfiskerforbundet.dk)

Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening (langeland@dof.dk) er ligeledes blevet informeret.

Orientering om denne afgørelse er desuden sendt til ansøgers konsulent Jan Brochstedt Olsen, Velas I/S, Trigevej 20, 8382 Hinnerup, jbr@velas.dk og Langeland Kommune.

Søgsmål

Ønskes tilladelsen prøvet ved domstolene skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt og har været offentligt bekendtgjort.

Fristen for at anlægge søgsmål er den 23. august 2022 (6 måneder efter godkendelsen er meddelt og offentliggjort).

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøtekniske redegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i tilladelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om tilladelse til husdyrbruget.

I det indsendte digitale skema i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk (skema nr.: 218905, version 7) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af omkringboende og nærliggende naturområder. Endvidere er der redegjort for, at ammoniakemissionen er større end 750 kg NH₃-N pr. år, og at den bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af emissionen er anvendt.

Ansøgers redegørelse for det ansøgte er vedlagt som Bilag 1. Ansøgers miljøansøgning. Svendborg Kommune har vurderet husdyrbruget ud fra beskrivelserne heri, supplerende oplysninger og præciseringer fra ansøger samt beregningerne i det digitale ansøgningssskema.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Tilladelsen meddeles til det samlede husdyrbrug på Blegholm, Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær, herefter benævnt Tranekærvej 3. Ansøger og ejer pt. er ifølge tingbogen Jens Jensen, Tranekærvej 3, Tullebølle, 5953 Tranekær, der også er ejer af dyreholdet ifølge det Centrale Husdyrbrugsregister (CHR).

Ejendommen drives sammen med andre ejendomme under bedriften med CVR-nr. 91654458, der er registreret på adressen Nordre Løkkebyvej 9, Løkkeby, 5953 Tranekær.

Jens Jensen er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne tilladelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med tilladelsens vilkår.

Svendborg Kommune vurderer ud fra ovenstående oplysninger, at tilladelsen på afgørelsestidspunktet er rettet mod den korrekte juridiske enhed.

Tilladelsen følger ejendommen ved ejerskifte.

Samdrift med andre husdyrbrug

Tranekærvej 3 er noteret i Geodatastyrelsens matrikelregister som landbrugsejendom med et jordtilliggende på 176,7056 ha fordelt på 15 matrikelnumre. Husdyranlægget til hobbydyr (ammekvæg og heste) ligger på ejendommens hovedmatrikel 1a Blegholm, Tullebølle, og anlægget til slagtesvin ligger på matrikel 2b Klavsebølle By, Tullebølle 6-700 m fra ejendommens bolig. Denne tilladelse omfatter begge anlæg. Der ligger ikke husdyranlæg eller andre driftsbygninger til brug for husdyrholdet på de øvrige matrikler.

Ansøger ejer to andre landbrugsejendomme med husdyrproduktion. På ansøgers tidligere bopælsejendom Nordre Løkkebyvej 9, Løkkeby, 5953 Tranekær er der produktionsarealer til søer, smågrise og slagtesvin. Svendborg Kommune har i september 2021 meddelt tilladelse efter husdyrbrugloven til dette husdyrbrug. Afstanden fra Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D til Nordre Løkkebyvej 9 er henholdsvis 2 og 2,5 km i luftlinje. Ejendommen Stengadevej 32, 5953 Tranekær er erhvervet i foråret 2021. Der er tilladelse til produktion af 3.700 slagtesvin (30-98 kg). Afstanden til denne ejendom er henholdsvis 1,4 og 2 km.

Slagtesvineproduktionen på begge disse ejendomme er baseret på smågrise fra Nordre Løkkebyvej 9.

Ansøger ejer yderligere en landbrugsejendom, Nordre Løkkebyvej 18, 5953 Tranekær, der drives kun med planteavl. Derudover ejes tre nu nedlagte landbrugsejendomme, Løkkeby Strandvej 2 og 6 samt Klavsebøllevej 3, der udlejes.

Ansøger har oplyst, at der flyttes grise, foder/korn mellem de tre ejendomme med svineproduktion, og medarbejderne deltager i arbejdet på alle ejendommene, men derudover drives produktionerne adskilt.

Det fremgår af husdyrbruglovens § 16 c og klagenævnspraksis, at et husdyrbrug skal være både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, for at der er tale om anlæg, der skal tillades samlet.

Ud fra beskrivelsen af driften vurderer Svendborg Kommune, at der er en vis driftsmæssig sammenhæng mellem ansøgers tre ejendomme med svineproduktion. På baggrund af afstanden på flere km mellem Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D og husdyranlæggene på henholdsvis Nordre Løkkebyvej 9 og Stengadevej 32 vurderer Svendborg Kommune, at miljøpåvirkningerne fra Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D kan adskilles fra de øvrige husdyrbrug, og at der derfor ikke er en forureningsmæssig sammenhæng mellem anlæggene.

Da ingen af anlæggene er teknisk forbundne, og det er muligt at drive alle tre anlæg uafhængigt af hinanden, er det Svendborg Kommunes vurdering, at alle kriterier for samdrift ikke er opfyldt (både teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet). Denne tilladelse omfatter derfor kun husdyrbruget på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D.

Biaktiviteter

Biaktiviteter er aktiviteter, der i øvrigt finder sted på ejendommen, men som ikke er omfattet af husdyrbruglovens bestemmelser.

Med henblik på at kommunen kan vurdere den samlede miljøpåvirkning af omgivelserne og desuden træffe samtidige afgørelser, skal ansøger oplyse, om der allerede udføres eller samtidig indgives ansøgning om andre aktiviteter på husdyrbruget, som kræver godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven eller regler udstedt i medfør af denne lov. Ansøger har ikke oplyst om sådanne aktiviteter.

Svendborg Kommune har ikke oplysninger, som indikerer, at der på ejendommen forekommer andre aktiviteter omfattet af krav om tilladelse eller godkendelse og vurderer derfor, at dette ikke er tilfældet.

Husdyrbrugets placering

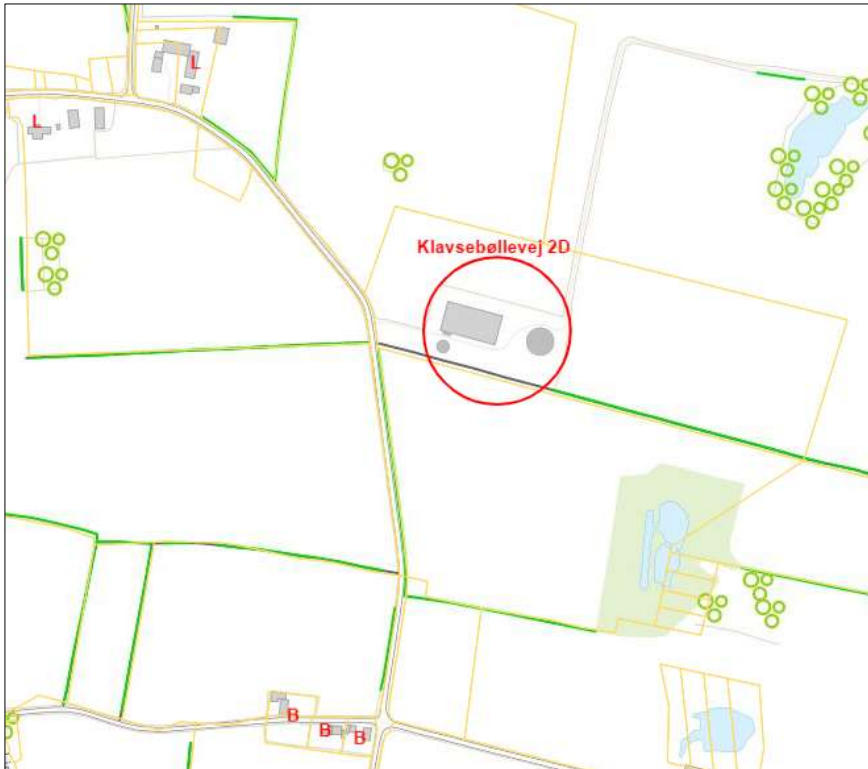
Beskrivelse af det samlede anlæg

Husdyranlæggene på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D er beliggende i landzone henholdsvis 550 m nord for og 700 m nordvest for Tullebølle By.

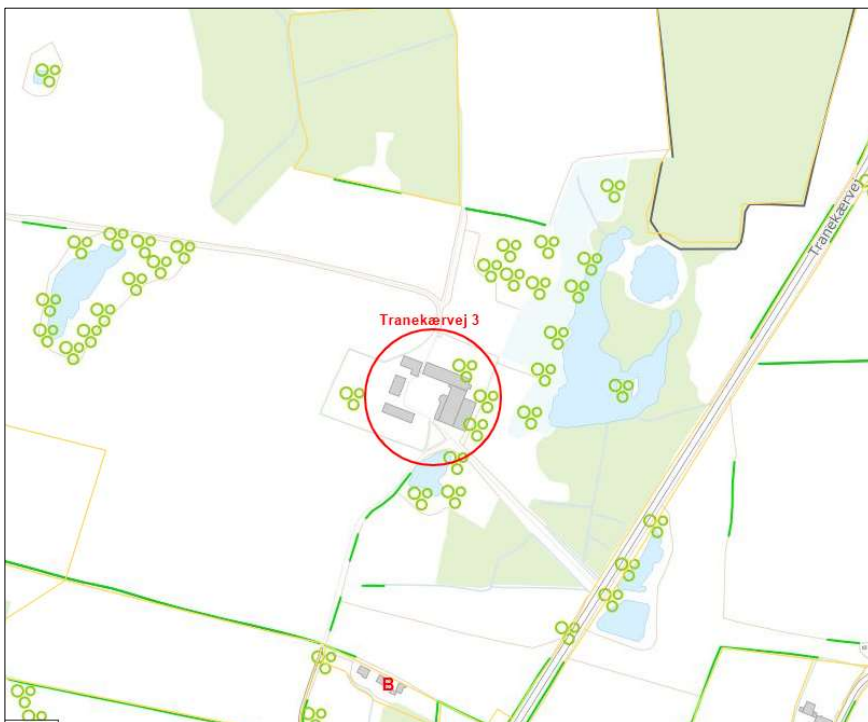
På hovedmatriklen, Tranekærvej 3, ligger stuehuset og yderligere en bolig samt et sæt ældre driftsbygninger bestående af et sammenbygget anlæg med to stalde til kvæg og heste, to ladebygninger samt et fritliggende maskinhus/garage. I 2008/09 er der opført en svinestald med tilhørende gyllebeholder og to fodersiloer 5-700 m fra det oprindelige anlæg. Efterfølgende er der opført endnu en fodersilo og en "amerikanersilo" til korn ved svinestalden.

Beliggenheden af de eksisterende staldbygninger, gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger og de nærmeste nabobeboelser ses på fotos i Figur 2 og Figur 3. De efterfølgende vurderinger af miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget tager udgangspunkt i disse anlæg.

Figur 2. Beliggenheden af de eksisterende driftsbygninger på Klavsebøllevej 2D og nærmeste beboelser

Figur 3. Beliggenheden af de eksisterende driftsbygninger på Tranekærvej 3 og nærmeste beboelser

Oversigtskort over husdyrbrugets beliggenhed i forhold til de nærmeste naboer. B = beboelsesbygning på ejendom uden landbrugspligt, L = beboelsesbygning på ejendom med landbrugspligt. Ingen af boligerne er ejet af ansøger selv.

Da tilladelsen ikke omfatter opførelse af nye bygninger, stilles ikke vilkår herom.

Afstandskrav

Afstandskravene i husdyrbruglovens § 6 og § 8 gælder ved etablering af nye stalde og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt ved udvidelse eller ændring af eksisterende anlæg på en måde, der medfører forøget forurening. Der er desuden forbud mod at etablere, udvide eller ændre stalde og gødningsopbevaringsanlæg i eller inden for 10 m af nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i husdyrbrugloven.

Ansøgningen om tilladelse til Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D drejer sig alene om overgang til regulering af husdyrbruget efter stipladsmodellen. Ansøger har beskrevet, at der ikke etableres eller inddrages nye produktionsarealer, ændres i den eksisterende staldindretning eller de opstaldede dyretyper, eller foretages andre ændringer, som kan medføre yderligere påvirkning af omgivelserne i forhold til den eksisterende lovlige drift (nudrift).

I ansøgningsystemet beregnes således uændret udledning af ammoniak og lugtpåvirkning sammenlignet med nudriften. Idet ansøger ikke har beskrevet driftsændringer, der tilføjer nye kilder til tab af forurenende stoffer eller genepåvirkning af naboer i form af lugt, støj, fluer m.v., vurderer Svendborg Kommune, at anlægget i sin nuværende form ikke er omfattet af husdyrbruglovens afstandskrav.

Det kan dog konstateres, at alle staldafsnit og gyllebeholderen opfylder minimumsafstanden på 50 m til nabobeboelser og boligområder (§ 6) og afstandene på mellem 15 og 50 m til almen vandforsyning, vej, levnedsmiddelvirksomhed, beboelse på ejendommen, skel samt åbne vandløb, dræn og søer (§ 8). Derimod er afstanden fra stalden på Tranekærvej 3 til egne vandforsyningsboringer/brønde kortere end kravet på 25 m, der ville gælde i tilfælde af ændringer på ejendommen. Risikoen for forurening af disse adgangspunkter til grundvandsressourcen er behandlet i afsnittet Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand.

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold/Landskabelige hensyn

Det fremgår af husdyrbrugloven, at loven særligt tilsigter, at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber, og at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource. Kulturhistoriske og rekreative værdier samt geologiske interesser betragtes ofte som en del af de landskabelige værdier.

Da der ikke opføres nye husdyranlæg, gødningsopbevaringsanlæg eller etableres andre nye driftsbygninger, er det i denne sag ikke relevant at undersøge ejendommens beliggenhed i forhold til diverse bygge- og beskyttelseslinjer, kommuneplanens landskabstemaer og det ansørgtes påvirkning af de landskabelige værdier. Se dog afsnittet Øvrige anlæg på side 23 om lovliggørelse af ridebane.

Husdyrbrugets anlæg og drift

Produktionsareal

Der er søgt om tilladelse efter stipladsmodellen til husdyrproduktionen i eksisterende stalde.

Ansøgningen omfatter produktion af slagtesvin i det eksisterende staldanlæg opført i 2008/09 på bar mark ved Klavsebøllevej samt fortsat opstaldning af et mindre antal heste og ammekvæg i en gammel staldbygning på hovedadressen Tranekærvej 3. De ansøgte staldanlæg og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Figur 4 og Figur 5 herunder.

Figur 4. Beliggenheden af slagtesvinestald og gyllebeholder på Klavsebøllevej 2D

Figur 5. Placeringen af staldafsnittene til kvæg og heste på Tranekærvej 3

I husdyrgodkendelse.dk beregnes lugt- og ammoniakemission til omgivelserne ud fra et emissionspunkt med centrum i hvert staldafsnit. Inddelingen af staldanlægget har derfor betydning for den efterfølgende vurdering af påvirkningen af naboer og natur. Derudover har kildehøjden, som er ventilationsafkastenes højde over terræn, betydning for beregningen af ammoniakdeposition. Svendborg Kommune vurderer, at ansøger har indtegnet staldafsnittene og angivet kildehøjder korrekt.

Ansøgningen om miljøtilladelse omfatter 1.175 m² produktionsareal til svin på Klavsebøllevej 2D og 115 m² produktionsareal til heste og kvæg på Tranekærvej 3, i alt 1.290 m² produktionsareal i de eksisterende stalde.

Produktionsarealet for 8 år siden (8-års drift) omfatter kun slagtesvineproduktionen i den nye stald på Klavsebøllevej 2D, som den daværende Tranekær Kommune gav lov til i 2006. I nudrift indgår også produktionsarealerne til kvæg og heste på Tranekærvej 3, der blev tilladt efter anmeldelse til Langeland Kommune i 2015. Der ansøges ikke om udvidelse eller ændring af de eksisterende produktionsarealer, hvorfor nudrift og ansøgt drift er ens.

Oplysninger om placeringen af produktionsarealet i de enkelte staldafsnit, staldindretning og dyretyper i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift er vist i et skema i miljøansøgningen vedlagt som Bilag 1.

Der anvendes ikke særlig miljøteknologi til at reducere emissionen af ammoniak eller lugt, se yderligere i afsnittet om Ammoniakemission og BAT på side 25.

Ansøger har foretaget opmåling af produktionsarealerne i de enkelte staldafsnit som anført på situationsplan og staldtegning i Bilag 2. For alle staldafsnittene gælder det, at der i opgørelsen af produktionsarealer ikke indgår arealer under foderkrybber placeret på stibunden eller gangarealer, hvor dyrene kun opholder sig kortvarigt i forbindelse med flytning. Målene for de ansøgte produktionsarealer fremgår af Tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over staldsystemer, dyretyper og opmåling af produktionsarealer i stier og bokse

Staldafsnit	Staldsystem og dyretype	Sektioner	Stier/bokse	Sti-størrelse (l x b i meter)	Produktionsareal i alt (m ²)
Slagtesvinestald (Klavsebøllevej 2D)	Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	5	20	5,1 x 2,1	1.071
	Delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv	1	9	3,1 x 1,9	53
	Drænet gulv + spalter (33 %/67 %)	1	5	5,63 x 1,80	51
Hestestald (Tranekærvej 3)	Dybstrøelse	1	2	3,33 x 3,33	22
		1	1	3,85 x 3,33	13
Kvægstald (Tranekærvej 3)	Dybstrøelse	1	1	24 x 3,33	80
I alt					1.290

Beskrivelse af staldafsnit

Stald 1 – slagtesvin i stald fra 2008/09

Det fremgår af staldtegningen, at staldanlægget til slagtesvin består af tre afdelinger: 5 produktionsafsnit med i alt 100 stier à 10,71 m² produktionsareal, hvoraf ca. 35 % er fast gulv, og en syge-/aflastningsafdeling med 9 stier à 5,89 m² og ca. 39 % fast gulv. I begge afdelinger er staldsystemet angivet som delvist spaltegulv, 25-49 % fast gulv.

Derudover findes et udleverings-/opsamlingsafsnit opdelt i 2 rækker med 5 stier à 10,13 m². I de 5 stier op mod ydervæggen er der monteret foderkrybber. Ansøger har supplerende forklaret, at denne del af staldafsnittet anvendes til at færdiggøre de mindste grise i et hold til levering. I den øvrige del er der ikke mulighed for fodertildeling, og de 5 stier anvendes kun som udleveringsrum. Der er gyllekumme under hele produktionsarealet, og staldsystemet er angivet som drænet gulv + spalter (33 % / 67 %).

Den del af udleveringsafsnittet, som kun anvendes kortvarigt i forbindelse med levering af slagtesvin, er ikke medregnet som produktionsareal hverken i eksisterende eller ansøgt drift. Det er derfor et krav, at der foretages effektiv rengøring efter, at dyrene har forladt området, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38.

I ansøgningssystemet er stald 1 indtegnet med et bruttoareal på 1.659 m². Stalden er i BBR angivet som bygning 15, og størrelsen er oplyst til 1.634 m². Det ansøgte produktionsareal på i alt 1.175 m² udgør 72 % heraf.

Stald 2 og 3 – heste- og kvæghold i gammel stald

Ansøger har oplyst, at hestene på Tranekærvej 3 er opstaldet i bokse med dybstrøelse. De 2 hestebokse på hver 11 m² er indrettet med fast bund, der er uigennemtrængelig for fugt, men uden afløb til beholder. Boksene er med vægge af beton på tre sider, og under skydelågen mod gangen er der støbt en bred forhøjning. Da boksenes bund samtidig ligger lidt lavere end gangen, fungerer de som en kumme, der kan holde gødning og evt. væske, som ikke kan opsuges i strøelsen, inde i boksen. Herfra vil opsamlet væske kunne suges op.

Hesteboksen på 13 m² er med ikke tæt pigstensbelægning og uden afløb. Her henviser ansøger til Landbrugets Byggeblad for etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til ammekøer, ungdyr m.v. på dybstrøelse.

Hesteboksene muges ud ved behov, og blandingen af gødning og halm køres fra stalden direkte til udspreddning eller til gyllebeholder. Hestene er på græs en stor del af tiden året rundt, men ikke i lange sammenhængende perioder, hvor stalden er rengjort, så der kan indregnes fradrag for græsningstid ved beregningen af ammoniak- og lugtudledning.

Ammekøer og opdræt går i vinterhalvåret på dybstrøelse i et løsdriftsområde på 80 m². Krybbe- og gangarealer er ikke medregnet. Efter ansøgers oplysning er der ikke afløb til beholder fra staldafsnittet. Der er i ansøgningen indregnet fradrag for græsningstid på 6 måneder. Stalden skal derfor renses helt for gødning, når kvæget lukkes på græs.

Jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 8 skal husdyranlæg være indrettet med fast bund og afløb til opsamling af flydende husdyrgødning eller restvand, der ledes til beholder. Denne regel har dog kunnet fraviges for visse dyretyper som f.eks. ammekøer, ungdyr og efter praksis også heste, hvis anlægget i stedet levede op til driftsforskrifter i byggeblade godkendt af Miljøstyrelsen.

Ny husdyrgødningsbekendtgørelse⁹ er trådt i kraft den 1. januar 2022. Heri indføres mulighed for at etablere en pumpeump som alternativ til kravet om afløb i dybstrøelsesstalde. I høringsmaterialet til bekendtgørelsen er det beskrevet, at en pumpeump kan være en forsækning eller en brønd i gulvet under dybstrøelsesmåtten, som kan opsamle evt. overskydende væske fra måtten.

Samtidig er de tidligere byggeblade blevet tilbagekaldt af Miljøstyrelsen som undtagelsesmulighed ved etablering af løsdriftsstalde uden fast bund til bl.a. ammekvæg og heste på dybstrøelse. For stalde lovligt etableret efter byggebladene er der indført overgangsbestemmelser i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44, hvor driftsforskrifterne fra byggebladene om bl.a. strøelsesmængder, fodermidler og drikkevandssystem er præciseret.

På baggrund af ansøgers beskrivelse og tilsyn på ejendommen vurderer Svendborg Kommune, at hesteboksene med den beskrevne indretning lever op til kravene til indretning af husdyranlæg, idet de enten er indrettet med en forsækning i gulvet, der kan fungere som pumpeump, eller drives i henhold til driftsforskrifterne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 44. Vær opmærksom på, at kommunen ved tilsyn kan bede om dokumentation for, at kravene til indretning og drift af dybstrøelsesarealet følges.

Hvad angår opstaldningen af kvægbesætningen er det Svendborg Kommunes vurdering, at følgende kan udføres, for at staldanlægget til kvæg lever op til husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser om indretning af stalde:

⁹ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning

- I forbindelse med dybstrøelsesarealet til kvæg etableres en brønd/pumpesump, hvortil der er fald fra arealet med dybstrøelse, så evt. overskydende vand fra dybstrøelsesmåtten opsamles og kan pumpes til opbevaringsbeholder eller gyllevogn.
- Brønd/pumpesump udføres i bestandige materialer, der er uigennemtrængelige for fugt.
- Der etableres en støbt kant ved enden af dybstrøelsesarealet mod porten for at sikre, at eventuelt restvand eller gødning fra arealet ikke løber ud på jorden.

Svendborg Kommune stiller vilkår om, at produktionsarealet til kvæg senest 3 måneder efter udbinding af kreaturerne skal være indrettet i overensstemmelse med kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen og, at ændringerne skal dokumenteres.

Staldafsnit 2 og 3 er i BBR angivet som bygning 5 – heste- og kostald, og størrelsen er angivet til 675 m². Indtegningen af staldafsnit 2 og 3 i ansøgningssystemet er i overensstemmelse hermed. Det ansøgte produktionsareal udgør 18 % af bruttoarealet. Ansøger har oplyst, at bygningen desuden bruges til opbevaring af hø, halm m.m.

Svendborg kommune vurderer, at de opgivne produktionsarealer er realistiske i forhold til det samlede staldareal og indretningen af de tre staldafsnit. For at fastholde det ansøgte stilles vilkår i forhold til staldsystem, dyretype, produktionsareal og kvægholdets tid på græs.

Fastsættelse af vilkår:

1. Der gives tilladelse til to husdyranlæg med et samlet produktionsareal på 1.290 m². Produktionsarealet skal placeres og indrettes med de staldsystemer, som er angivet i den efterfølgende tabel, og med de angivne dyretyper og græsningstider.

Staldafsnit	Staldareal brutto (m ²)	Staldsystem	Dyretype	Produktionsareal (m ²)	Tid på græs (mdr.)
Stald 1	1.659	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	1.124	÷
		Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Slagtesvin	51	÷
Stald 2	171	Dybstrøelse	Heste	35	÷
Stald 3	474	Dybstrøelse	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.)	80	6

2. Produktionsarealet til kvæg skal senest 3 måneder efter udbinding af kreaturerne (dvs. omkring 1. august 2022) være indrettet i overensstemmelse med kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

3. Umiddelbart efter, at de nødvendige ændringer af produktionsarealet til kvæg er gennemført, skal Svendborg Kommune modtage fotodokumentation, der viser ændringerne.

Øvrige anlæg

Ridebane

Det fremgår af luftfotos over anlægget på Tranekærvej 3, at der vest for tilkørselsvejen i 2012 eller 2013 er anlagt en ridebane på ca. 800 m². Afstanden til de eksisterende driftsbygninger på ejendommen er 36 m eller mere. Ifølge Langeland Kommune er der ikke meddelt landzonetilladelse til ridebanen, hvilket kræves, da der er tale om ændret anvendelse af areal i landzone.

Ridebanen er en indretning til brug for husdyrholdet og vurderes at være en del af husdyrbruget. Den skal derfor lovliggøres som en del af denne husdyrtilladelse. Anlægget regnes dog ikke som et husdyranlæg, hvor der kan fastlægges produktionsareal og, hvortil husdyrbruglovens krav til placering gælder.

Ridebanen er etableret tæt på § 3 beskyttet sø og eng og indenfor sø-beskyttelseslinjen på 150 m omkring et § 3 beskyttet sø- og moseområde nordøst for vejen. Ud af vådområdets samlede areal på ca. 8 ha udgør registreringen af mose 5,55 ha og sø 2,43 ha – se Figur 6.

Figur 6. Foto af ridebanen beliggende 36 m syd for driftsbygningerne mellem beskyttet natur (mørkeblå, grøn og brun skravering) og indenfor sø-beskyttelseslinje (lyseblå skravering).

Ansøger har forklaret, at der er tale om en ridebane, som er etableret og vedligeholdes ved gentagne harvninger af arealet. Banen er omkranset af et 1,5 m højt grønmalet "hestehegn" af træ. Der er ikke udført terrænregulering, så banen ligger i niveau med det omgivende terræn. Den bruges en gang imellem af familien til ridetræning. Der er ikke opsat lys eller højtaleranlæg ved banen, og den anvendes ikke til arrangementer med deltagere eller tilskuere udefra.

Ridebanen er ikke umiddelbart synlig fra landevejen, da den er skærmet af bevoksning og en forhøjning i terrænet.

I den sydlige halvdel af arealet har der indtil 1999 ligget en bygning, som blev ødelagt under stormvejr og derefter fjernet. Svendborg Kommune vurderer derfor, at ridebanen ikke er anlagt på beskyttet natur. At ridebanen ligger i nærheden af beskyttet natur, vurderes med den beskrevne anvendelse ikke at ville medføre tilstandsændringer af naturområderne.

Da stuehus og alle driftsbygninger på ejendommen ligger indenfor sø-beskyttelseslinjen, er det ikke muligt at anvise en anden placering i tættere tilknytning til de eksisterende bygninger, som ligger uden for beskyttelseslinje og med større afstand til beskyttet natur.

Langeland Kommune er myndighed i forhold til administration af sø-beskyttelseslinjen og har udtalt, at man er sindet at meddele dispensation til, at ridebanen kan bestå på stedet, idet den ikke vurderes at have negativ indflydelse på de forhold, der er årsag til sø-beskyttelse. Dispensation foreligger endnu ikke, hvorfor

Svendborg Kommune stiller vilkår om, at ridebanen tillades under forudsætning af, at Langeland Kommune meddeler dispensation fra sø-beskyttelseslinjen.

På baggrund af ansøgers beskrivelse er det Svendborg Kommunes vurdering, at beliggenheden, udformningen og brugen af ridebanen ikke medfører væsentlig påvirkning af de landskabelige værdier eller nærliggende beskyttet natur eller giver gener for naboer.

For at minimere risikoen for udvaskning og overfladeafløb af næringsstoffer fra arealet stilles vilkår svarende til kravet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 om, at rengøring - dvs. opsamling af hestepærer - skal foretages senest 4 timer efter, at hestene har forladt arealet. Ud fra den forventede koncentration af dyr på arealet og tiden de tilbringer dér, vurderes det, at mængden af urin afsat på arealet vil være begrænset og derfor ikke vil medføre væsentlig risiko for forurening af omgivelserne.

Fastsættelse af vilkår:

4. Den eksisterende ridebane på 20 x 40 m tillades med den nuværende placering, indretning og drift under forudsætning af, at Langeland Kommune enten meddeler dispensation i forhold til beliggenheden indenfor sø-beskyttelseslinje eller foranlediger, at sø-beskyttelseslinjen ophæves. Hvis ikke dette er muligt, skal ridebanen sløjfes, og der skal ansøges om en ny placering, hvis der fortsat ønskes en ridebane på ejendommen. Dette skal ske senest 3 måneder efter modtaget afgørelse om afslag fra Langeland Kommune.
5. Gødning fra hestene skal opsamles indenfor 4 timer efter, at hestene har forladt ridebanen.

Ammoniakemission og BAT

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, der har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N/år, fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I det digitale ansøgningsystem er den faktiske ammoniakudledning fra det samlede anlæg beregnet for ansøgt drift, nudrift og 8-års drift. Ammoniakemissionen er beregnet for hvert staldafsnit ud fra størrelsen af produktionsarealet og den fastsatte emissionsfaktor pr. m² for den pågældende dyretype og staldsystemet.

Tilsvarende beregnes ammoniakemissionen fra gylleopbevaring ud fra overfladearealet af gyllebeholderen og emissionsfaktoren pr. m² for gødningstypen flydende husdyrgødning. Der er ikke beregnet ammoniakemission fra oplag af fast husdyrgødning, da dybstrøelsen fra heste og ammekvæg på Tranekærvej 3 ikke opbevares på en møddingsplads men udbringes på markerne direkte fra stalden eller alternativt fordeles i gyllebeholderen som flydelag. Fra dybstrøelse oplagret i markstak beregnes ikke ammoniakemission.

Beregningerne i ansøgningssystemet viser følgende resultat for den samlede udledning af ammoniak fra husdyrbruget (Tabel 2).

Tabel 2. Samlet ammoniakemission fra stald og lager

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	2299,6	232,0	2531,7
Nudrift	2299,6	232,0	2531,7
8 års-drift	2252,9	232,0	2484,9

Det tilhørende krav til BAT er i ansøgningsystemet beregnet ud fra de relevante dyretyper, staldsystemer og gødningsopbevaringsanlæg med udgangspunkt i, at der er tale om eksisterende anlæg, der ikke ændres eller renoveres. Dette er korrekt, da den krævede etablering af pumpeump i staldafsnittet til kvæg betragtes

som en bagatelagtig ændring, der ikke medfører øget forurening, og derfor ikke som renovering. Der er desuden ikke indregnet ammoniakreducerende effekt af virkemidler og miljøteknologi. Resultatet af beregningen fremgår af Tabel 3 herunder.

Tabel 3. Beregnet BAT-krav

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	2300	232	2532
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	2300	232	2532
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Miljøstyrelsen har i februar 2020 i Husdyrhelpdesken afklaret, at husdyrbrug, der er reguleret via en afgørelse om ikke-VVM-pligt på baggrund af en screening af projektets omfang, er forudsætningerne for driften i det eksisterende anlæg den lovlige produktion. Derfor skal forudsætninger for det screenede projekt, sidestilles med, at der var stillet vilkår i en miljøgodkendelse. Det indebærer, at der skal stilles krav til BAT for eksisterende anlæg, som det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 afsnit 2.1.2, hvoraf det fremgår: *"Ved ansøgninger om godkendelse eller tilladelse skal kravet til den maksimale emission af NH₃-N pr. år fra staldafsnittet ... genberegnes. Beregningen foretages ud fra de emissionsfaktorer i kg NH₃-N pr. m² produktionsareal pr. år i tabel 1..., som er gældende på tidspunktet for den aktuelle afgørelse, og de vilkår om virkemidler og miljøteknologi, der er fastsat for det pågældende staldafsnit ... i en gældende godkendelse eller tilladelse". Hvis et vilkår i en gældende godkendelse eller tilladelse omfatter virkemidler og miljøteknologi, som ved beregningen i forbindelse med den aktuelle afgørelse ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste eller på anden måde er anerkendt, beregnes den samlede relative effekt af de øvrige virkemidler eller miljøteknologier."*

Da staldbyggeriet på Klavsebøllevej blev screenet for VVM-pligt i 2006, var det en forudsætning for afgørelsen, at der blev etableret rensning af luften fra mindst en tredjedel af stalden for at reducere ammoniakemissionen fra 12 % til 9 %. Ansøger installerede derfor et biologisk luftrensningsanlæg fra SKOV A/S i form af et rensemodul med biologiske filtre placeret på loftet over staldrummet.

Ifølge ansøger har der gennem årene været en del problemer med anlægget. Da modellen er udgået af sortimentet hos Skov A/S og ikke kan serviceres, er det ikke længere i drift på ejendommen.

Svendborg Kommune har kontaktet Skov A/S, som oplyser, at den anvendte type modulbaserede anlæg blev solgt fra 2005 til 2013. Firmaet bekræfter desuden, at det, bortset fra filtre, ikke er muligt at reparere eller udskifte de vitale dele som styringsenhed og pumper, idet de tidligere anvendte komponenter ikke produceres længere.

På Miljøstyrelsens Teknologiliste er der i henholdsvis 2012 og 2015 optaget to nye modeller af luftrensere fra Skov A/S. Da den installerede model af luftrensere ikke længere fremgår af Teknologilisten, er det Svendborg Kommunes vurdering, at effekten af dette virkemiddel på ammoniakreduktionen ikke skal indgå i beregningen af BAT-kravet.

Det fremgår af beregningerne, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT. Svendborg kommune vurderer, at husdyrbruget med den beskrevne indretning lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT. Kommunen kan ikke kræve yderligere reduktion af ammoniakudledningen af hensyn til opfyldelse af BAT, og stiller derfor ikke vilkår om anvendelse og drift af miljøteknologi.

Da BAT-kravet overholdes på baggrund af de anvendte staldsystemer, stilles der vilkår til staldsystemerne. Vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsarealer på side 19.

Ventilation

Miljømæssigt har ventilationssystemet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug.

Det fremgår af ansøgningen, at svinestalden er indrettet med mekanisk ventilation. Staldanlægget er indrettet med et ventilationsanlæg med 18 afkast fordelt over tagfladen. Ved etableringen af stalden blev der installeret et luftrensingsanlæg, der skulle behandle en del af staldluften fra to staldafsnit. Rensemodulet er placeret på loftet over staldrummet omkring midten af bygningen. De to afkast herfra munder ud på begge sider af tagrygningen. I forhold til den alternative placering uden luftrensingsanlægget, er de rykket henholdsvis ca. 5 m og 15 m længere mod øst. Selvom luftrensingsanlægget nu er taget ud af drift, fungerer afkastene fortsat som de øvrige afkast på staldbygningen.

Svendborg Kommune vurderer, at fordelingen af ventilationsafkast ikke er væsentlig forskellig fra et standardhusdyranlæg svarende til forudsætningerne for lugtberegning i ansøgningsystemet. Den gennemførte beregning af lugtspredningen fra anlægget vil således være retvisende.

Svendborg Kommune vurderer, at der løbende bør være fokus på driften af ventilatorerne, så der sikres en optimal effekt, og energiforbruget begrænses. Ansøger har oplyst, at det er almindelig praksis, at ventilationsanlægget rengøres og vedligeholdes løbende – gerne ved skift af dyr i et staldafsnit. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at den beskrevne praksis for rengøring og vedligehold vil sikre, at ventilationsanlægget fungerer optimalt, og der stilles derfor ikke særlige vilkår til indretning eller drift af ventilationsanlægget.

Staldafsnittene til heste og ammekvæg på Tranekærvej 3 er indrettet med naturlig ventilation, som sikrer et tilstrækkeligt luftskifte. Da der kun er naturlig ventilation, stilles der ikke vilkår hertil.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

Ansøger har redegjort for, at svinestierne rengøres efter hvert dyreskift. Der foretages vask af stier og gangarealer ved iblødsætning og efterfølgende højtryksrensning, udtørring og desinfektion med godkendte midler. Ventilationsanlægget rengøres samtidigt hermed.

Svendborg Kommune vurderer umiddelbart, at den valgte metode og hyppigheden af rengøring vil sikre en god staldhygiejne. For at begrænse de miljømæssige gener er det Svendborg Kommunes vurdering, at staldanlægget til hver en tid skal renholdes og rengøres, så den miljømæssige påvirkning begrænses, og der opnås en god staldhygiejne. Dette vil bl.a. indebære, at stier så vidt muligt holdes tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene.

Renholdelsen er desuden en forudsætning for, at de gennemførte beregninger af ammoniak- og lugtemission er retvisende. Der stilles derfor vilkår om renholdelse af staldanlægget.

Fastsættelse af vilkår:

6. Staldanlæggene skal renholdes og rengøres i et omfang, så der til hver en tid opnås en god staldhygiejne, og de miljømæssige gener begrænses.

Ressourceforbrug – energi og vand

Miljøansøgningen indeholder oplysninger om de primære forbrugsposter for el og vand på ejendommen samt det anslåede årlige forbrug, som forventes at ligge uændret på henholdsvis 100.000 kWh og 4.000 m³ vand. Ansøger har ikke redegjort nærmere for gennemførte eller planlagte tiltag til reduktion af forbruget.

Husdyrbruget er tilsluttet vandforsyning fra Tullebølle vandværk. På Tranekærvej 3 er der i den nationale boringsdatabase registreret en privat vandforsyningsboring (DGU 172.223) og en anden boring (DGU 173.507) uden angivet anvendelse. Ifølge ansøger leverer begge vandboringer drikkevand til dyrene og vaskevand til rengøring.

Tilladelser efter husdyrbruglovens § 16 b er ikke omfattet af krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) med henblik på at reducere ressourceforbruget. Svendborg Kommune ønsker, at forbruget af både energi og vand følges af hensyn til optimal ressourceudnyttelse. Der stilles derfor vilkår om, at det årlige forbrug af energi og vand skal registreres og dokumenteres på en måde, så det kan fremvises ved tilsyn. Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år.

Fastsættelse af vilkår:

7. Det årlige energi- og vandforbrug skal dokumenteres. Dokumentationen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

Kommunen skal ved afgørelsen sikre, at det ansøgte ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Det gælder i forhold til:

- landskabelige værdier (intet nybyggeri i denne sag – se afsnittet om husdyrbrugets placering fra side 17).
- naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- gener for omgivelserne i form af lugt, støj, rystelser, støv, transport, lys, skadedyr, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.
- jord, grundvand og overfladevand.

Kommunen skal i den forbindelse fastsætte de nødvendige vilkår for at imødegå eventuelle påvirkninger.

Ved vurderingen af ammoniakdeposition til naturområder, og i særlige tilfælde også ved vurdering af lugtpåvirkning hos naboer, skal belastningen vurderes både i forhold til emissionen fra produktionsarealet i nudriften og 8-års driften for at inddrage tidligere tilladte ændringer eller udvidelser.

Ansøger har i det digitale ansøgningsskema beregnet ammoniakemissionen ved både ansøgt drift og nudrift til 2.531,7 kg NH₃-N/år, mens 8-års drift er beregnet til 2.484,9 kg NH₃-N/år, idet Langeland Kommune har tilladt opstaldning af et mindre kvæg- og hestehold til naturafgræsning i 2015. Svendborg Kommune har i afsnittet om produktionsareal på side 19 vurderet, at oplysningerne om produktionsarealer er korrekte. Disse oplysninger kan derfor danne grundlag for de efterfølgende vurderinger.

Ammoniakdeposition til naturområder

Ammoniakemissionen fra den ansøgte husdyrproduktion på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D betyder, at omkringliggende arealer vil blive påvirket ved nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet har ansøger udpeget en række naturområder, og ammoniakdepositionen er beregnet hertil. De udpegede naturområder er kort beskrevet i miljøansøgningen (se Bilag 1. Ansøgers miljøansøgning).

Svendborg Kommune vurderer, at beregningspunkterne angiver de nærmeste naturområder indenfor hver af husdyrbruglovens 3 naturkategorier.

I forhold til de gennemførte beregninger af ammoniakdepositionen vurderer Svendborg Kommune, at de indtastede oplysninger om kildehøjder og ruhed er korrekte eller er indtastet som "worst-case". Ansøger har ikke angivet kumulation¹⁰ med andre husdyrbrug ved beregningspunkterne for kategori 1-natur. Oplysning om dette har dog kun betydning, hvis ammoniakdepositionen fra husdyrbruget beregnes til mere end 0,2 kg N/ha/år - se afsnittet Kategori 1-natur herunder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget til disse naturområder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Svendborg Kommune har suppleret ansøgers udpegning af kategori 3-natur med et beregningspunkt ved nærmeste potentielt ammoniakfølsomme skov ca. 100 m øst for staldanlægget på Tranekærvej 3. For at gennemføre beregningerne til naturområderne tættest på husdyrbruget tilføjes desuden et ekstra beregningspunkt ved moseområdet umiddelbart øst for kvægstalden.

Tabel 4. Beregnet ammoniakdeposition fra husdyrbruget til nærmeste ammoniakfølsomme naturområder omfattet af kategori 1, 2 og 3.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
NH3-følsom skov	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,1	0,0	0,5
Mose X	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	0,4	0,0	0,6
Overdrev Ø	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,3	0,0	0,7
Mose, Ø	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,0	0,3
Mose, SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	1,4
Mose, NØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	2,0
Overdrev > 2,5 ha	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Overdrev, Siø	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Elle- Askeskov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0

Ovenstående Tabel 4 viser den beregnede ammoniakdeposition til de udpegede naturområder. Totaldepositionen angiver den samlede ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og

¹⁰ Kravet til den maksimale totaldeposition på kategori 1-natur er på 0,2-0,7 kg N pr. ha pr. år. Hvorvidt kravet konkret er 0,7, 0,4 eller 0,2 kg N pr. ha. pr. år afhænger af, om der er 0, 1 eller 2 husdyrbrug i nærheden af husdyrbruget, således at kravet skærpes, hvis der ligger 1 eller flere brug i nærheden, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 26, stk. 2.

lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager, set i forhold til nudriften og driften for 8 år siden.

Resultatet opnås med udgangspunkt i, at der er tale om eksisterende stalde uden anvendelse af godkendt miljøteknologi. Der er i afsnittet Produktionsareal fastsat vilkår om de anvendte staldsystemer og gulvtyper.

Baggrundsbelastningen i området omkring ejendommen er for perioden 2016-2019 opgjort til et ammoniaknedfald på mellem 11,3 og 13,7 kg total-N/ha/år.

Svendborg Kommune vurderer, at der også skal gennemføres en vurdering af husdyrbrugets eventuelle påvirkning af naturområder, der ikke er omfattet af husdyrbruglovens kategori 1-, 2- og 3-natur.

Nærmeste naturområde indenfor Natura-2000 er en strandeng beliggende ca. 5-6 km fra husdyrbruget mod sydvest. Naturområdet er beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven¹¹ men er ikke kortlagt som kategori 1-natur.

Indenfor 300 m af husdyranlægget på Klavsebøllevej 2D ligger der mod nordvest et § 3-beskyttet vandhul og mod sydøst en lidt større sø i forbindelse med den af ansøger udpegede mose.

Øst for anlægget på Tranekærvej 3 og omkranset af kategori 3-mosen ligger en sø på ca. 2,5 ha, og mod syd ligger et engområde indeholdende en mindre sø.

Svendborg Kommune har i ansøgningsystemet tilføjet de nødvendige punkter for beregning af ammoniakdepositionen til disse naturområder – se Tabel 5.

Tabel 5. Beregnet ammoniakdeposition fra husdyrbruget til øvrige naturområder.

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Strandeng	Kategori 1	Sagsbehandler	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Vandhul NV	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Mk	0,0	0,0	1,7
Sø Ø	Kategori 3	Sagsbehandler	0	V	0,1	0,0	0,2

Strandengen er ikke kortlagt natur. I henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen omfatter kategori 3-natur ikke søer og strandenge og kun i visse tilfælde skove. Angivelse af kategori 1 og 3 i tabellen for disse naturtyper skyldes, at det i husdyrgodkendelse.dk ikke er muligt at beregne ammoniakdeposition til naturområder uden angivelse af en kategori.

Beliggenheden af naturområderne fremgår af kortudsnittene under beskrivelserne af naturkategorier i det følgende.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der fremgår af bilag 3, pkt. D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, hvis de er beliggende indenfor et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt. Kategorien omfatter desuden øvrige heder og overdrev, som er beliggende indenfor et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

¹¹ Lov om naturbeskyttelse, jf. LBK nr. 1986 af 27. oktober 2021 (naturbeskyttelsesloven).

Ifølge husdyrbruksloven må den totale kvælstofdeposition maksimalt udgøre 0,7 kg N/ha/år, dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes henholdsvis 1, eller mere end 1 husdyrbrug i nærheden¹² (kumulation).

Nærmeste Natura 2000-område er nr. 127 "Sydfynske Øhav", der indeholder Habitatområdet H111 og Fuglebeskyttelsesområderne F71 og 72. Som nærmeste kategori 1-naturpunkter indenfor området har ansøger udpeget et beskyttet overdrev på 1,5 ha beliggende på Siø og en mindre skov syd for Rudkøbing – se Figur 7. Skoven er kortlagt som habitatnaturtype 91E0 "Elle- og askeskov ved vandløb, søer og væld".

Figur 7. Beregningspunkter ved ammoniakfølsom natur beliggende indenfor Natura 2000-området "Sydfynske Øhav" (kategori 1-natur markeret med røde pile).

Ansøger har angivet kumulation til 0 og ikke 1 for beregningspunktet i kategori 1-overdrevet på Siø, selvom der ca. 500 m fra overdrevet ligger et større svinebrug med en anslået ammoniakemission på mere end 1.500 kg NH₃-N/år. Det er dog uden betydning i denne sag, da totaldepositionen til overdrevet er beregnet til 0,0.

Ammoniakdepositionen på elle-askeskoven beregnes ligeledes til 0. Der ligger desuden ikke andre husdyrbrug med en vis ammoniakemission i nærheden.

¹² Antal husdyrbrug i nærheden opgøres således: Antal med en emission over 150 kg NH₃-N/år inden for 200 m + antal med en emission over 450 kg NH₃-N/år inden for 200-300 m + antal med en emission over 750 kg NH₃-N/år inden for 300-500 m + antal med en emission over 1.500 kg NH₃-N/år inden for 500-1.000 m + antal med en emission over 5.000 kg NH₃-N/år inden for 1.000-2.500 m. Afstanden måles i forhold til det mest kritiske naturpunkt.

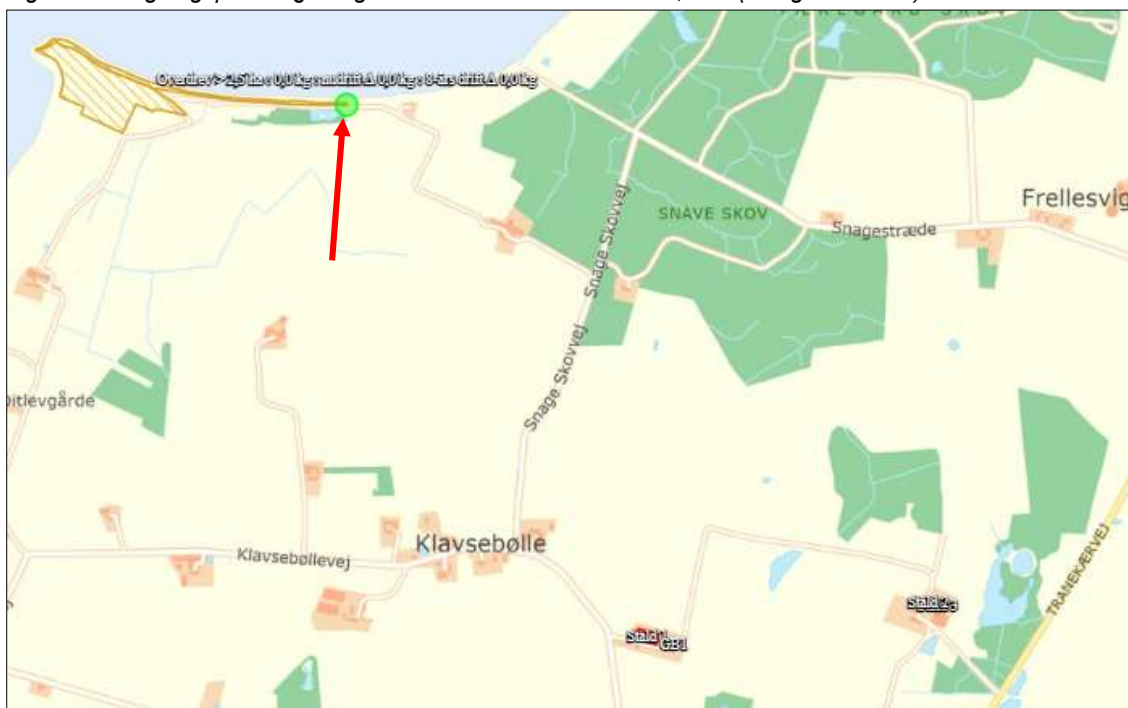
Husdyrbruglovens grænseværdi på 0,2-0,7 kg N/ha/år er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor Natura 2000-områder, i form af højmoser og lobeliesøer samt overdrev større end 2,5 ha og heder større end 10 ha, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Husdyrbruglovens krav til kategori 2-natur er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har markeret et overdrev på 4,2 ha beliggende mod nordvest som nærmeste kategori 2-natur – se Figur 8.

Figur 8. Beregningspunkt i § 3 registreret overdrev større end 2,5 ha (kategori 2-natur).

Totaldepositionen og merdeposition til naturområdet er 0,0 kg N/ha/år, og dermed overholdes husdyrbruglovens krav til kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor Natura 2000-områder, og som ikke er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede heder, moser og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Enge og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur og er derfor ikke omfattet af kategori 3.

I henhold til husdyrbrugloven kan kommunen ud fra en konkret vurdering stille krav om maksimal merdeposition til denne type af naturområder, dog ikke under 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har beregnet ammoniakdepositionen til fire kategori 3-naturområder som vist i Figur 9. Det drejer sig om to § 3 beskyttede moser i nærheden af Klavsebøllevej 2D samt en mose og et overdrev ved Tranekærvej 3. Derudover er ammoniakdepositionen beregnet til en nærliggende potentielt ammoniakfølsom skov.

Figur 9. Beliggenheden af nærmeste kategori 3-natur (røde pile) og potentielt ammoniakfølsom skov (grøn pil)

Beregningerne viser, at der er en merbelastning på mellem 0,0 og 0,4 kg N/ha/år til områderne. Dermed er husdyrbruglovens krav om yderligere vurderinger ved en merbelastning på 1,0 kg N/ha/år eller mere ikke aktuelt.

Øvrig natur – udpegningsgrundlag for Natura 2000-område

Det følger af habitatbekendtgørelsen¹³, at kommunen, før der meddeles tilladelse efter husdyrbrugloven, skal foretage en vurdering af, om den ansøgte husdyrproduktion kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Nærmeste naturområde indenfor Natura 2000-området "Sydfynske Øhav", som ikke er omfattet af husdyrbruglovens natur-kategorier, er en strandeng på 1,1 ha beliggende nord for tilkørselsrampen til Langelandsbroen. Området ligger mere end 5 km fra husdyrbruget og påvirkes derfor hverken fysisk eller af ammoniakdeposition fra husdyrproduktionen på ejendommen - se kortet i Figur 7 og ammoniakberegningen i Tabel 2 på side 25.

På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-området.

Øvrig natur – § 3 beskyttede naturområder

De fleste heder, overdrev, moser, enge og søer er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Dette betyder, at der ikke må foretages handlinger, der direkte eller indirekte medfører ændringer i tilstanden af disse

¹³ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 2091 af 12. november 2021 (habitatbekendtgørelsen).

naturområder. En væsentligt øget tilførsel af ammoniak kan medføre tilstandsændringer af de beskyttede naturområder.

Ifølge Miljøstyrelsen vil en merbelastning på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år ikke kunne medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Miljøstyrelsen anfører, at en merbelastning af denne størrelse er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det ansøgte har nogen effekt på området.

Svendborg Kommune har derfor undersøgt, om der indenfor en afstand af 300 m fra anlæggene på Klavsebøllevej findes beskyttede naturområder, der ikke er omfattet af husdyrbruglovens beskyttelsesniveau.

Midt i den dyrkede mark nordvest for slagtesvinestalden på Klavsebøllevej 2D ligger et ret tilgroet vandhul på ca. 200 m², og mod sydøst ligger en større sø i forbindelse med det af ansøger udpegede moseområde. Merdepositionen er ved begge disse naturområder 0,0 kg NH₃-N/ha/år.

Ved de § 3 registrerede søer og engen beliggende tæt på staldanlægget på Tranekærvej 3 beregnes en merdeposition på 0,1 kg NH₃-N/ha/år.

Da merbelastningen er maksimalt 0,1 kg NH₃-N/ha/år set i forhold til både 8-års drift og nudrift, vurderer Svendborg Kommune, at den ansøgte drift af husdyrbruget ikke vil have en tilstandsændrende virkning på søerne og engen. Der stilles ikke vilkår til den maksimale merdeposition af ammoniak.

Der er ingen fredede naturområder eller andre naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser i nærheden af husdyrbruget.

Samlet naturvurdering

Svendborg Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition for kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Svendborg Kommune vurderer desuden, at der ikke er grundlag for at fastsætte krav til maksimal merdeposition i forhold til andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom kategori 3-natur inkl. ammoniakfølsomme skove samt naturområder omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

Svendborg Kommune vurderer samlet set, at driften af husdyrbruget som ansøgt ikke vil medføre en påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder, ammoniakfølsomme skove og naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og husdyrbruglovens § 7. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

Påvirkning af arter med særlige beskyttelseskrav (bilag IV-arter)

I Danmark findes der en række dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets¹⁴ bilag IV. Disse bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde. Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Beskyttelsen skal sikre, at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om tilladelse, skal der foretages en konkret vurdering af, om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge, herunder forringe yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter, jf. gældende habitatbekendtgørelse¹⁵.

Ansøger har ikke beskrevet forekomst af bilag IV-arter i lokalområdet omkring husdyrbruget.

Svendborg Kommune har fra "Bilag IV Håndbogen/oversigten" kendskab til, at der indenfor det 10 x 10 km kvadrat, hvor Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D er beliggende, er observeret forekomst af følgende otte bilag

¹⁴ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer.

¹⁵ Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, BEK nr. 1595 af 6. december 2018 (habitatbekendtgørelsen).

IV-arter: hasselmus, brunflagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø og springfrø. Der er ikke registreret bilag IV-plantearter i Langeland Kommune.

Der er ingen kendte registreringer af bilag IV-arter eller deres levesteder tæt på husdyrbruget. Nærmeste kendte konkrete fund er af hasselmus i Stengade Skov 2-3 km øst for ejendommen. Overvågning af hasselmus indgår i Det nationale overvågningsprogram (NOVANA). Arten blev observeret i 2012-13 men blev ikke genfundet ved seneste feltundersøgelse i 2018-19.

Alle padder og krybdyr og ca. 70 plantearter, heraf alle omkring 35 orkidéarter, er fredede i Danmark. Svendborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af fredede eller rødlistede plantearter i området omkring Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D.

Hasselmus lever i småskove, beplantninger og levende hegn.

Flagermus yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer eller gamle bygninger og søger bl.a. føde langs skovbryn og levende hegn.

Både frøer og vandsalamander yngler i småsøer og vandhuller. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Områdets småbiotoper såsom sten- og jorddiger, småskove, levende hegn, vandhuller, enge og moser er generelt meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De kan fungere som ledelinjer og yngle-, raste- og overvintringssteder for områdets bilag IV-arter og fredede arter. Svendborg Kommune vurderer, at da der er tale om en ansøgning uden nybyggeri og markdrift som hidtil, vil småbiotopernes funktion være uændret.

Der ændres ikke ved bygninger eller fældes træer i forbindelse med det ansøgte, hvorfor det vurderes, at eventuelle lokaliteter for flagermus ikke vil blive påvirket.

Svendborg Kommune har ikke kendskab til konkrete ynglelokaliteter for stor vandsalamander, spidssnudet frø og springfrø i lokalområdet, men der er registreret flere § 3-beskyttede søer og moser indenfor 500 m fra staldanlæggene. Da der ikke sker udvidelse eller ændring af husdyrproduktionen, viser beregninger i husdyrgodkendelse.dk, at merdepositionen af ammoniak fra husdyrbruget i forhold til nudriften er nul og kun minimalt forhøjet i forhold til den tilladte drift for 8 år siden. På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at den ansøgte husdyrproduktion ikke vil ændre naturområdernes tilstand og deres egnethed som levested for bilag IV-arter.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at driften af husdyrbruget som ansøgt ikke vil beskadige eller ødelægge den økologiske funktionalitet af yngle- eller rasteområder for områdets særligt beskyttede arter. Der stilles derfor ikke vilkår af hensyn til beskyttelsen af arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtemission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning af gødning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning primært reguleres af generelle regler om bl.a. overdækning af gyllebeholdere og oplag af fast gødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, samt om tidspunkter for udbringning og udbringningsmetoder, jf. gødningsanvendelsesbekendtgørelsen¹⁶.

Lugtbelastningen af omgivelserne angives ved modelberegnedede geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal være længere end de beregnede geneafstande, for at genekriterierne kan overholdes.

¹⁶ Bekendtgørelse om anvendelse af gødning, BEK nr. 1551 af 2. juli 2021 med senere ændringer (gødningsanvendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruglovens genekriterier er fastlagt i forhold til enkeltliggende bolig¹⁷ i landzone, bolig i samlet bebyggelse¹⁸ og lokalplanlagt boligområde m.v.¹⁹ i landzone samt eksisterende eller planlagt byzone/sommerhusområde. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren for det ansøgte anlæg, er ikke omfattet af krav til lugtbelastning og indgår derfor ikke ved opgørelsen af enkeltliggende bolig og bolig i samlet bebyggelse.

Beregningen af geneafstandene foretages både efter FMK-modellen²⁰ og Miljøstyrelsens lugtmodel (NY)²¹. Geneafstanden fastsættes på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to modeller. Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier. Det indgår desuden i modelberegningen efter NY model, at geneafstanden reduceres, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstanden, hvis der ligger andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300 m fra byzone og lign. eller samlet bebyggelse eller indenfor 100 m fra enkeltliggende boliger. Dette betegnes kumulation.

Lugtemissionen fra husdyrbruget på Tranekærvej3/Klavsebøllevej 2D er i ansøgningssystemet beregnet ud fra produktionsarealets størrelse i m² og de fastsatte emissionsfaktorer for de ansøgte dyretyper og staldsystemer (Vilkår 1). Ansøger har oplyst, at der ikke anvendes lugtreducerende teknologi. Da dyretyper og produktionsarealer i nudrift svarer til det ansøgte, er den beregnede lugtemission uændret.

Ansøger har udpeget og beskrevet beliggenheden af de nærmeste enkeltliggende boliger, nærmeste beboelsesbygning i samlet bebyggelse samt nærmeste byzone i forhold til begge husdyranlæg.

Svendborg Kommune er enig i ansøgers udpegninger. Dog ligger boligen mod nordvest på Klavsebøllevej 8 en anelse tættere på lugtcentrum for husdyrbruget end den udpegede bolig på Klavsebøllevej 6. Da afstanden til begge boliger er klart længere end den beregnede geneafstand, påvirker det ikke resultatet af lugtberegningen – se Tabel 6 nedenfor. Der ligger desuden ingen lokalplanlagte boligområder m.m. i landzone eller eksisterende eller fremtidigt sommerhusområde tættere på husdyrbruget end henholdsvis den udpegede bolig i samlet bebyggelse og Tullebølle byzone.

Ved ingen af de udpegede boliger eller områder ligger der andre husdyrbrug, som giver basis for at indregne kumulation. Det efterfølgende oversigtskort i Figur 10 viser placeringen af beregningspunkterne.

¹⁷ Beboelsesbygning på ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

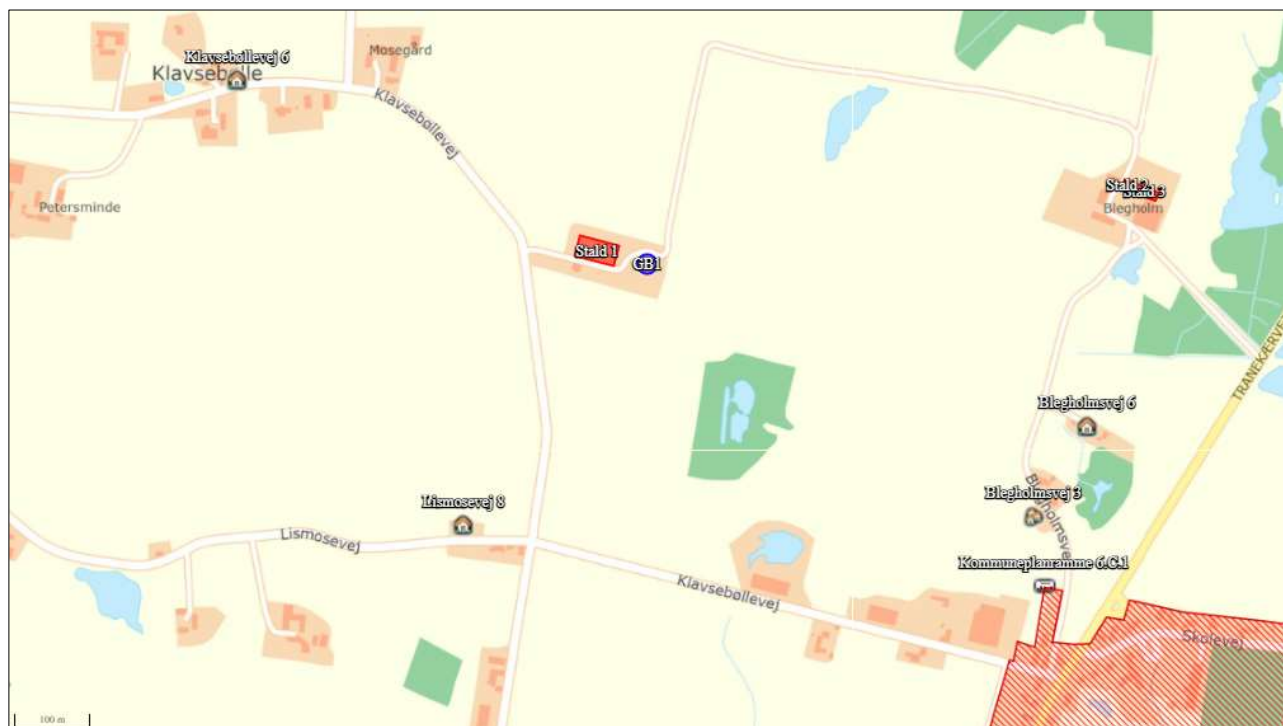
¹⁸ Beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften.

¹⁹ Lokalplan i landzone, der er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

²⁰ Beskrevet i "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002".

²¹ I henhold til "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen" med standardiseret OML-beregning (Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller).

Figur 10. Placeringen af de udpegede enkeltbeboelser og beboelsesområder

Ansøger har i ansøgningssystemet gennemført en beregning af lugtbelastningen ved ovenstående beregningspunkter. Resultatet fremgår af den efterfølgende Tabel 6.

Tabel 6. Nærmeste enkeltbeboelser og beboelsesområder i forhold til Tranekærvej 3 og Klavsebøllevvej 2D

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Blegholmsvej 6	0	NY	134,2	134	726,6	Ja
Klavsebøllevvej 6	0	NY	134,4	134,4	557,1	Ja
Lislosevej 8	0	FMK	128,3	128,3	427,1	Ja
Blegholmsvej 3	0	NY	278,8	250,9	714,8	Ja
Kommunep lanramme 6.C.1	0	FMK	405,6	405,6	783,5	Ja

Da beregningerne viser, at de krævede lugtgeneafstande er overholdt til alle typer af beboelser og områder, vurderer Svendborg Kommune, at beskyttelsesniveauet i forhold til lugt er overholdt, og lugt fra staldanlægget vurderes ikke at medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Der stilles derfor ikke vilkår om anvendelse af teknologi til begrænsning af lugtemission fra husdyrbruget.

Under afsnittet Rengøring på side 27 har Svendborg Kommune begrundet det stillede vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bl.a., at der i miljøtilladelsen skal fastsættes støjgrænser, som sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der overskrider støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om støj-emissionen (støjudsendelsen), og Svendborg Kommunes orienterende beregning af støj-immissionen (støjbelastningen) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning m.v. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstands-dæmpning m.v.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

I vedlagte Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat fremgår oplysninger om emissionen og beregning af immissionen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2d er placeret i det åbne land. Nærmeste byzone/sommerhusområde (Tullebølle) ligger mod sydøst mere end 500 m fra staldanlægget til kvæg/heste og ca. 700 m fra anlægget til slagtesvin. Der er minimum 1,5 km til nærmeste lokalplanområde i landzone omfattet af lokalplan 131, der fastlægger rammerne for et bæredygtigt turist-og eventprojekt på Skebjerg Søgaard, Skebjergvej 18 syd for Tullebølle. Indenfor 500 m ligger flere enkeltbeboelser.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at både byzonen og lokalplanområdet er placeret så langt fra anlæggene, at støjbelastningen herfra er uden betydning i disse områder. Derfor fastsættes kun støjgrænser for enkeltboliger i det åbne land.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende Tabel 7.

Tabel 7. Vejledende støjgrænser – Miljøstyrelsens vejledning 5/1984

Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) Dagperiode	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer) Aftenperiode- og søn- og helligdage	Alle dage kl. 22-7 (½ time) Natperiode	Alle dage kl. 22-7 Maksimalværdi
Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støj-emission

Ansøger har understreget, at den ansøgte produktion på husdyrbruget ikke tilføjer nye støjkilder eller medfører et øget støjniveau i forhold til de eksisterende forhold.

I miljøansøgningen har ansøger redegjort for støjemissionen ved at oplyse om de primære støjkilder samt driftstid og kildestyrke for de enkelte kilder. Kildestyrken er kildens støjbelastning målt i 1 meters afstand. Placeringen af støjkilderne er markeret på oversigtskort (Bilag 2). Der er tale om følgende kilder på Klavsebøllevej 2D:

- Ventilationsanlæg på svinestalden
- Kornblæser/tørringsanlæg ved udendørs stålsilo
- Mølleri og foderblandeanlæg i staldbygning
- Traktorstøj ved indleveringsrampe til smågrise
- Lastbilstøj ved udleveringsrampe til slagtesvin
- Traktorstøj ved omrøring og fyldning af gyllevogn ved gyllebeholder
- Indblæsning af tilskudsfoder i siloer

Ansøger har suppleret oplysningerne med, at fyldning af stålsiloen med korn foregår vha. eldrebet snegl. Transport af korn fra stålsiloen og andet foder fra de tre øvrige siloer til mølleri/foderblander foregår ligeledes med eldrebet snegl. Der anvendes også eldrebet pumpe til flytning af gylle fra fortank til gyllebeholder.

På Tranekærvej 3 er eneste oplyste støjkilde transport af kvæg.

Svendborg kommune er enig i fastlæggelsen af de primære støjkilder og har følgende bemærkninger til de oplyste støjkilder:

De nævnte eldrevne arbejdsoperationer regnes ikke som væsentlige kilder til støj fra anlægget.

Staldbygningen er indrettet med mekanisk ventilationsanlæg, og der er i forhold til denne støjkilde taget udgangspunkt i de 18 afkast på bygningen.

Det er generelt Svendborg Kommunes vurdering, at støjkilder, der er placeret indendørs i lukkede rum, ikke udgør væsentlige kilder, og at disse derfor kan udelades fra vurderingen af den eksterne støjbelastning. Fodertilberedningen til slagtesvinene foregår i et rum ved siloerne i den sydvestlige ende af stalden. Der er adgang til rummet udefra gennem en dobbeltdør, som forudsættes at være lukket. Svendborg Kommune stiller vilkår om dette. Det vurderes derfor, at støj fra foderrummet ikke udgør en væsentlig støjkilde, og støjkilden medtages derfor ikke i den videre vurdering af husdyrbrugets støjpåvirkning af omgivelserne. Udfodringen foregår i lukkede staldafsnit og udelades derfor også af den videre vurdering.

Svendborg Kommune har derudover korrigeret ansøgers oplysninger om støjen fra kornblæser samt traktor- og lastbilstøj som angivet i skemaet under afsnittet kildestyrker i Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat.

Intern transport kan bidrage til støjbelastningen i omgivelserne. Intern transport omfatter al kørsel ved husdyrbruget både med egne og udefra kommende køretøjer. I forhold til anlægget på Klavsebøllevej 2D vil den interne transport primært forårsages af transportere, der kører til og fra med dyr, gylle, korn og tilskudsfoder. Motorstøjen fra lastbiler i tomgang under aflæsning af foder og fra traktorer under middel belastning ved gyllepumpning er allerede medregnet i støjberegningen. Ud fra det oplyste om transportmængden (se Tabel 11 på side 45) kan der i hverdage i gennemsnit forventes 0-1 transport. Ved gylleudbringning forår og efterår og hjemkørsel af korn i høst – begge opgaver anslået til i alt 8 dages varighed - kan der forekomme op til 35 transportere om dagen.

På Tranekærvej 3 vil der være tale om få dage om året med transport af dyr, foder, halm og husdyrgødning til og fra anlægget.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagene vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. I perioderne med gyllekørsel og i høst kan den interne transport sandsynligvis give anledning til et mindre støjbidrag. Der er dog tale om meget begrænsede perioder, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at støjbidraget fra intern transport kan udelades i den efterfølgende orienterende støjberegning.

Klagenævnet²² har redegjort for, at der med henvisning til Miljøstyrelsens vejledninger ikke er vejledende støjgrænser for dyrehold, og at støj fra dyr mest hensigtsmæssigt reguleres i forhold til placering og afstand til de omkringboende eller ved at begrænse tidspunktet for støjpåvirkningen. På Klavsebøllevej 2D er ind-/udleveringsrampen placeret i den østlige ende af slagtesvinestalden. Nærmeste nabobeboelse ligger ca. 410 m mod syd. I det stald og rampe skærmes af læhegn bl.a. mod syd, og smågrise og slagtesvin kun befinder sig kortvarigt udenfor den lukkede stald i forbindelse med af- og pålæsning henholdsvis hver anden og hver uge, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke vil være væsentlige støjgener fra dyrene på Klavsebøllevej 2D. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til begrænsning af støj fra dyreholdet.

Idet støjemissionen fra anlægget på Tranekærvej 3 er ubetydelig indgår kun støjkilderne på Klavsebøllevej 2D i den efterfølgende beregning af påvirkningen af omgivelserne med støj fra husdyrbruget.

Placeringen af støjkilderne fremgår af oversigtskortet i Figur 11.

Figur 11. Placeringen af støjkilder

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentlige støjkilder og placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen ved de nærmeste beboelser, der fremgår af det efterfølgende oversigtskort (Figur 12).

²² Afgørelse fra Miljø- og Fødevarerklagenævnet i sag 19/05023 af 25. januar 2021.

Figur 12. Nærmeste beboelser inkl. potentiel opholdszone 15 m herfra (røde polygoner) og placering af støjkilder på husdyrbruget (blå prikker)

Der ligger 5 beboelser indenfor 500 m af anlægget på Klavsebøllevej 2D. Ingen af disse ejendomme er ejet af ansøger. I henhold til klagenævnspraksis²³ udelades ejendomme, der har samme ejer som husdyrbruget i forbindelse med fastsættelse af støjgrænser og vurderingen af, om støjgrænserne kan overholdes.

Mod syd ligger tre ejendomme uden landbrugsnotering, Lismoesevej 8, 17 og 19. Afstanden fra nærmeste støjkilde til disse er mellem 385 og 395 m. Mod nordvest ligger to landbrugsejendomme på Klavsebøllevej 4 og 5 henholdsvis 375 m og 440 m fra anlægget. Disse skal ved vurderingen af støjpåvirkningen hos naboer også inddrages.

Beregningen foretages fra nærmeste punkt ved beboelsen eller ved ejendommens opholdsarealer placeret maksimalt 15 m fra beboelsen.

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro som akkrediteret støjrådgiver.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter

²³ Afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, NMK-135-00026

gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

Resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den følgende Tabel 8.

Tabel 8. Resultat af støjberegning - tal i parentes er resultat plus usikkerhed.

Nabobeboelse/Beregningspunkt		Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
		Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)	Natperiode
Dagperiode			Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	
			Aftenperiode- og søn- og helligdage	
Støjgrænser		55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Lismosevej 8	41 (46)	40 (45)	40 (45)
R2	Lismosevej 19	41 (46)	40 (45)	40 (45)
R3	Lismosevej 17	41 (46)	40 (45)	40 (45)
R4	Klavsebøllevej 4	41 (46)	40 (45)	40 (45)
R5	Klavsebøllevej 5	40 (45)	39 (44)	39 (44)

Resultatet er beregnet med udgangspunkt i en midlingsperiode på 8 timer (dagperiode) og 1 time (aftenperiode).

Anvendes midlingsperioden 7 timer (lørdag 7-14), 4 timer (lørdag 14-18) og 8 timer (søn- og helligdage 7-18) beregnes en tilsvarende eller minimalt mindre støjbelastning. Dette har ingen betydning for de gennemførte vurderinger.

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden.

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes i dagperioden og aftenperioden ved alle fem boliger. I natperioden beregnes overskridelse af støjgrænsen ved alle boligerne – er fremhævet med rødt i skemaet. Beregningerne er gennemført med alle relevante kilder i drift i samme referenceperiode. De mest betydende støjkilder er kornblæser, gyllepumpning og indblæsning af foder i silo.

Det vurderes efterfølgende, om støjgrænserne ved nabobeboelser kan overholdes ved gennemførelse af støjreducerende tiltag.

Støjdæmpning og resultat

Adspurgt om kornblæserens driftstid har ansøger præciseret, at kornblæseren reelt ikke er i drift om natten.

På baggrund af den gennemførte orienterende støjberegning og ansøgers tilføjelse har Svendborg Kommune foretaget en vurdering af effekten af støjdæmpende foranstaltninger som angivet i den efterfølgende Tabel 9:

Tabel 9. Støjdæmpende foranstaltning

Støjkilde	Støjdæmpende foranstaltning
Blæser til korntørring	Ingen drift af kornblæser i natperioden (kl. 22-07).

Svendborg Kommune har foretaget en ny støjberegning, hvor ovenstående støjdæmpende foranstaltning indgår. Resultatet fremgår af Tabel 10 og forudsætningerne for beregningen fremgår af vedlagte Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat.

Tabel 10. Resultat af støjberegning med støjreducerende tiltag

Nabobeboelse/Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer) Dagperiode	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time) Natperiode
		Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer) Aftenperiode- og søn- og helligdage	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	
Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	40 dB(A)
R1 Lismosevej 8	41 (46)	40 (45)	40 (45)	32 (37)
R2 Lismosevej 19	41 (46)	40 (45)	40 (45)	32 (37)
R3 Lismosevej 17	41 (46)	40 (45)	40 (45)	32 (37)
R4 Klavsebøllevej 4	41 (46)	40 (45)	40 (45)	32 (37)
R5 Klavsebøllevej 5	40 (45)	39 (44)	39 (44)	31 (36)

Når beregningsresultatet plus usikkerheden på 5 dB(A) betragtes, fremgår det, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed kan overholdes ved de nærliggende boliger på Lismosevej 8, 17 og 19 og på Klavsebøllevej 4 og 5.

Det er samlet Svendborg Kommunes vurdering, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes, når de tiltag, der begrænser støjbelastningen fra husdyrbruget iværksættes. For at fastholde forudsætningerne for beregningen stilles derfor vilkår om lukning af yderdør til foderrum samt tidspunkter for drift af blæser til kornetørring/beluftning. Der stilles desuden vilkår om, at der skal føres journal over afvigelse i den fastsatte drift af kornblæser.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der derudover skal stilles et generelt vilkår om, at hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt.

Beregninger og vurderinger er foretaget med udgangspunkt i det oplyste driftsniveau for støjkilderne. Ændringer af driftsniveauet skal anmeldes til Svendborg Kommune, som efterfølgende vurderer, om der er tale om en godkendelsespligtig ændring.

Fastsættelse af vilkår:

8. Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa) i punkter 1,5 m over terræn. Tallene i parenteserne angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode. Støjgrænsen er gældende 15 m fra bolig ved nærmeste opholdsareal. Er boligen nærmeste punkt gælder støjgrænsen her.

9. Yderdøren til foderrummet med mølleri og foderblandeanlæg skal være lukket under driften af disse støjkluder.

10. Blæseren til kornsiloen må være i drift alle dage i tidsrummet kl. 07-22.

11. Der skal føres journal for afvigelse i driftstidspunkter for blæser til korntørring og -beluftning.

12. Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Ansøger har beskrevet, at der ikke gøres brug af maskintyper på husdyrbruget, som frembringer rystelser eller vibrationer med stor udbredelse.

De nærmeste beboelser ligger mere end 200 m fra anlægget med kvæg og heste på Tranekærvej 3 og tilkørselsvejene hertil og mere end 300 m fra anlægget til slagtesvin inkl. tilkørselsveje. På baggrund heraf og ud fra ansøgers oplysninger, vurderer Svendborg Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener for omgivelserne i form af rystelser. Der stilles derfor ikke vilkår om rystelser.

Transport

Ansøgers oplysninger om tunge transportere til og fra husdyrbruget fremgår af Tabel 11 herunder. Det er oplyst, at transportmængden vil være den samme som hidtil. Kørsler med traktor og redskaber i forbindelse med markdriften indgår ikke i opgørelsen.

Tabel 11. Ansøgers oplysninger om transportere til og fra husdyranlæggene ad offentlig vej – ingen ændringer i forhold til nudrift.

Transporttype	Nudrift og ansøgt drift*			
	Antal transportere pr. år med lastbil	Antal transportere pr. år med traktor	Tidspunkt på døgnet	Hypighed
Levering af tilskudsfoder	25	-	I dagtimerne (07-18) på hverdage	Hver 2. uge
Levering af fyringsolie	5	-	I dagtimerne (07-18) på hverdage	Hvert kvartal
Svin til slagtning	50	-	Hele døgnet på hverdage	1 gang/uge
Afhentning af døde dyr	75	-	Hele døgnet på hverdage	1-2 gange/uge
Diverse afhentning/levering	15	-	I dagtimerne (07-18) på hverdage	Hver måned
Lastbil i alt	170 (55 %)	-		
Tilkørsel af korn	-	50	Fra solopgang til solnedgang	I høst – alle ugedage
Gylleudbringning (20 tons/læs)	-	60	Fra solopgang til solnedgang	Forår og efterår - alle ugedage Februar-juni (75 %) og august-oktober (25 %)
Levering af smågrise	-	25	I dagtimerne (07-18) på hverdage	Hver 2. uge
Transport af kvæg Tranekærvej 3	-	2	I dagtimerne (07-18) på hverdage	2 gange årligt
Traktor og vogn i alt	-	135+2=137 (45 %)		

* Skemaet angiver transport til og fra Klavsebøllevej 2D, hvis Tranekærvej 3 ikke er nævnt.

Transport af foder, hø, halm til og husdyrgødning fra stalden på Tranekærvej 3 er ikke medregnet, idet transporterne foregår ad interne veje.

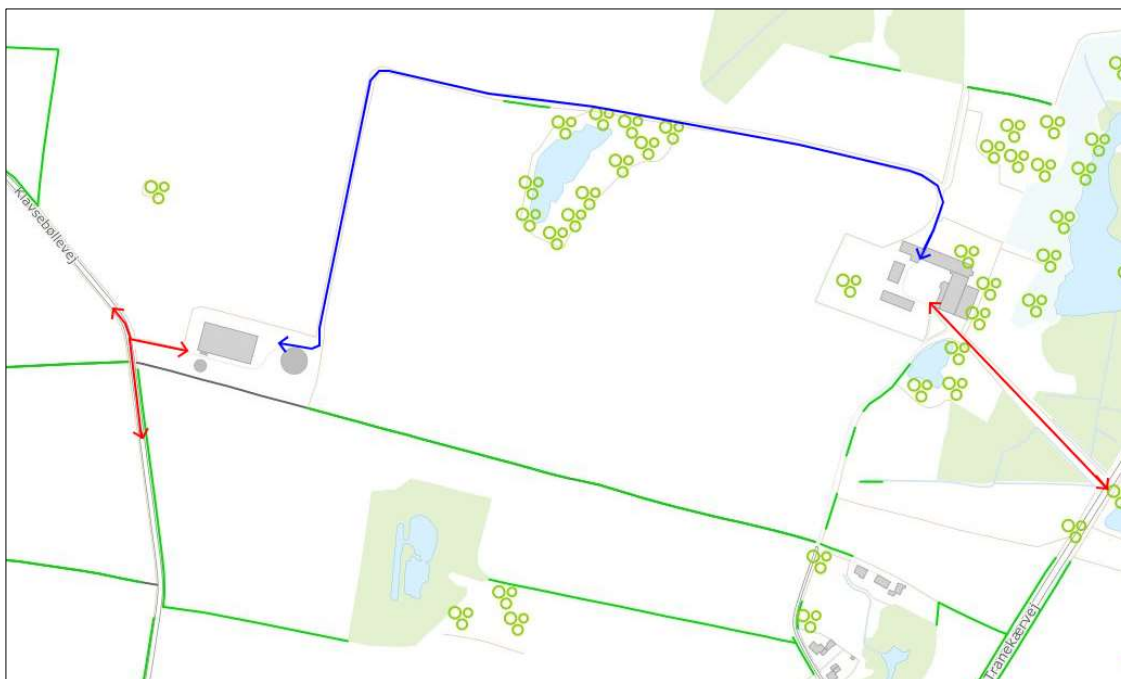
Som det fremgår af oversigten, er hovedparten af transporterne med traktor og vogn sæsonbestemte til perioder forår og efterår i forbindelse med gylleudbringning og høst. De øvrige transportere – svarende til i gennemsnit 0-1 transport om dagen - er fordelt over hele året og foregår på hverdage, også evt. i aften- og natte timer.

I beregningen af antal gylletransportere er forudsat en gylleproduktion på ca. 3.920 m³ ud fra en anslået fremtidig produktion på 7.000 producerede slagtesvin. Effektivitetsforbedringer kan dog gøre, at gylleproduktionen ændrer sig.

Gylle til udbringning på såvel egne marker som til afsætning sker med traktor og gyllevogn på 20 m³. En stor del af transporterne vil være til udbringning på egne marker omkring ejendommen, hvor der ikke køres på offentlig vej. Det er oplyst, at kun ca. 30 % af gylletransporterne foregår ad offentlig vej.

Til- og frakørsel sker fra henholdsvis Klavsebøllevej og Tranekærvej primært sydligt. Adgangsvejene er markeret med røde pile på kortet herunder. Adgangsvejene ligger ikke umiddelbart ud for de nærmeste nabobeboelser. Den anlagte private grusvej markeret med blå pil på nedenstående kort (Figur 13) bruges til intern transport mellem anlæggene.

Figur 13. Til- og frakørselsveje for erhvervsmæssig kørsel med tunge transporter på offentlig vej (røde pile) og intern transportvej mellem anlæggene (blå pil).

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af beliggenheden af begge husdyranlæg i forhold til omboende samt den begrænsede og uændrede transportmængde, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende. Der stilles ikke vilkår angående transport.

Støv

Ansøger har beskrevet, at intern transport og udluftningen fra staldene indeholdende partikler fra dyr og foder er de væsentligste kilder til støv i omgivelserne. Idet foderet til slagtesvinene håndteres i lukkede systemer og udfodres som vådfoder, og der udføres tiltag til binding af støvet i svinestalden, er det ansøgers vurdering, at der ikke vil forekomme væsentlige støvgener i omgivelserne. Ansøger gør desuden opmærksom på, at der med det ansøgte ikke sker ændringer i støvemissionen i forhold til nudriften.

Begge staldanlæg, fodersiloer og områder, hvor halm og hø håndteres, er beliggende minimum 3-400 m fra opholdsarealerne ved de nærmeste beboelsesejendomme. Driftsbygningerne skærmes desuden af beplantning. På baggrund heraf og ud fra ansøgers oplysninger om kilderne til støvudvikling vurderer Svendborg Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener udenfor ejendommen.

Med baggrund i afstanden til nabobeboelser er det ligeledes Svendborg Kommunes vurdering, at kørslen ad den interne grusvej mellem anlæggene ikke vil påføre omgivelserne væsentlige støvgener.

Med henblik på at kunne gribe ind, hvis der alligevel skulle opstå væsentlige støvgener, stiller Svendborg Kommune følgende vilkår:

Fastsættelse af vilkår:

13. Driften af husdyrbruget må ikke give anledning til støvgener udenfor husdyrbrugets areal, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

14. Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

Ansøger har beskrevet placering og brugen af indendørs og udendørs belysning ved begge anlæg. Ansøgningen omfatter ingen ændringer i den nuværende belysning.

Der er tale om lukkede stalde med relativt små vinduer og uden lysplader i tagfladerne. Desuden benyttes lysdæmpning om natten, og de udendørs lyskilder tændes kun ved behov.

På Tranekærvej 3 er der ikke udendørs lys ved driftsbygningerne, mens der ved slagtesvinestalden er lyskilder ved indgangen mod vest og ved udleveringsrampen mod øst. Da svinestalden er omkranset af levende hegn, og afstanden til de nærmeste naboer er 3-400 m, vurderer Svendborg Kommune, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for naboer eller forbipasserende. Der stilles ikke vilkår om lys.

Skadedyr

Ved at bekæmpe skadedyr, sikres det, at der ved driften af husdyrbruget tages hensyn til omkringliggende beboelser. Den mest almindelige gene fra skadedyr er fluegener, men rotter og mus kan også udgøre en væsentlig gene.

Ansøger har i miljøansøgningen beskrevet, at fluer bekæmpes efter gældende retningslinjer, og at rottebekæmpelse forestås af autoriseret bekæmper.

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en god gødningshåndtering og en generelt god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester. Under afsnittet Rengøring har Svendborg Kommune stillet vilkår om renholdelse af stalde, som skal sikre, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at forebyggelse og bekæmpelse af fluer skal tage udgangspunkt i de nyeste retningslinjer fra Agroøkologi, Aarhus Universitet, tidligere Statens Skadedyrslaboratorium, og der stilles vilkår herom.

Forebyggelse af tilhold af rotter og mus sker bl.a. ved at sikre, at steder, hvor foder håndteres og opbevares, renholdes og vedligeholdes. Svendborg Kommune stiller derfor vilkår herom. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

Fastsættelse af vilkår:

15. Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Agro, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.

16. Hvor foder opbevares og håndteres, skal der renholdes og vedligeholdes, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Affald

Ansøger har i miljøansøgningen redegjort for de forekommende typer af farligt affald og klinisk risikoaffald fra husdyrbruget, samt hvordan affaldet bortskaffes.

Af oplysninger fra tidligere udførte tilsyn fremgår det, at landbrugsfolie fra wrapballer til kvæg og heste bortskaffes via ansøgers anden ejendom på Nordre Løkkebyvej 9.

Husdyrproduktionen er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen²⁴ og af Langeland Kommunes gældende Regulativ for erhvervsaffald (<https://langelandkommune.dk/erhverv/miljoe-erhverv-og-landbrug/affald-og-genbrug/erhvervsaffald>). Erhvervsaffaldsregulativet fastsætter regler for sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse.

Det forudsættes, at husdyrbruget lever op til vilkårene i erhvervsaffaldsregulativet. Opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette samt om dokumentation for bortskaffelsen.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr²⁵, og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå spredning af smitstoffer fra døde produktionsdyr gennem krav vedr. placering og indretning af afhentningspladser. Svendborg Kommune vurderer, at kravene også vil sikre mod væsentlige gener for omgivelserne fra afhentningsstedet.

Fastsættelse af vilkår:

17. Både farligt og ikke-farligt affald skal opbevares på en måde, så der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

18. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i henhold til gældende regulativ for erhvervsaffald. Dokumentationen skal kunne forevises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at i særlig grad opbevaring og håndtering af husdyrgødning, olieholdige produkter, kemikalier samt håndtering af spildevand er miljøparametre, der kan have betydning for påvirkningen af jord, grundvand og overfladevand. I det efterfølgende vurderes disse parametre i forhold til mulig påvirkning, og om der skal fastsættes vilkår til driften.

Vurderingen og fastsættelsen af vilkår omfatter ikke udbringningsarealerne, idet den mulige påvirkning af jord, grundvand og overfladevand herfra er håndteret i generelle regler gældende for alle jordbrugsvirksomheder.

I henhold til Kommuneplan 2019-2031 for Langeland Kommune er nærområdet ved Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D ikke udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser. Ejendommen ligger desuden udenfor indvindingsopland til almene vandværker og dermed heller ikke i følsomt indvindingsområde eller beskyttelseszone for vandindvinding, det vil sige ikke i et område, hvor særlige restriktioner i forhold til sikring af vandressourcen er påkrævet.

Med henblik på at undgå forurening af grundvand og overfladevand har Svendborg kommune vurderet på husdyrbrugets nærhed til overfladevand og adgangspunkter til grundvand.

Anlægget på Klavsebøllevej 2D ligger henholdsvis 145 m og 185 m fra nærmeste vandhul mod nordvest og sø mod sydøst, og der er ikke registreret vandboringer i området.

Fra anlægget på Tranekærvej 3 er der ca. 80 m til to søer mod henholdsvis syd og øst. På gårdspladsen 12 m fra hestestalden ligger en drikkevandsboring (DGU nr. 173.223) og på den modsatte side af stalden i en afstand af 15 m er der registreret en anden boring uden oplyst anvendelse (DGU nr. 173.507).

²⁴ Bekendtgørelse om affald, BEK nr. 2512 af 10. december 2021 (affaldsbekendtgørelsen).

²⁵ Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, BEK nr. 558 af 1. juni 2011.

Husdyranlæggene opfylder de afstandskrav, som gælder ved etablering af nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg eller ændring af eksisterende anlæg, bortset fra afstandskravet på 25 m til ikke-almen vandforsyning fra kvæg- og hestestalden. Da der er tale om en eksisterende mindre besætning af hobbybetonet karakter, der kun opstaldes dele af året og i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser, vurderes der ikke at være væsentlig risiko for forurening af vandressourcen.

Gødningsproduktion og -håndtering

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen og gødningsanvendelsesbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring, håndtering og anvendelse af husdyrgødning.

I denne tilladelse gennemføres der en vurdering af, om gældende regler på området kan overholdes, for så vidt angår opbevaringskapacitet i gyllebeholder, idet manglende kapacitet bl.a. kan medføre risiko for uheld og dermed forurening af jord, grundvand m.v.

Desuden vurderes risikoen for forurening af jord og grundvand ved håndtering af husdyrgødningen og driften af gyllebeholderen.

Gødningsproduktion

Der opsamles gylle fra slagtesvinestalden og dybstrøelse fra kvægstalden og hesteboksene.

Ansøger har ikke opgjort den forventede fremtidige produktion af svinegylle i miljøansøgningen men oplyst, at den eksisterende opbevaringskapacitet mere end dækker behovet ved den nuværende tilladte svineproduktion.

Baseret på normtal 2021 har Svendborg Kommune anslået gylleproduktionen ud fra en besætningsstørrelse på 7.000 slagtesvin med standard indgangs- og afgangsvægt (Tabel 12), dvs. den mulige produktion på det ansøgte produktionsareal med normal produktivitet. Der er regnet med normen for gylle fra slagtesvin på delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv, idet størstedelen af produktionsarealet er med dette staldsystem, og forskellen til staldsystemet drænet gulv + spalter 33%/67% er minimal.

I normtallene for produceret gylle indgår standardmængder vaskevand og drikkevandsspild fra stalden samt regnvand direkte i gyllebeholderen. Der tilføres ikke afløbs- eller regnvand fra befæstede arealer til beholderen.

Tabel 12. Beregnet gylleproduktion inkl. standardmængder opsamlet vand – normtal 2021

Dyretype	Staldsystem	Antal produceret	Gødning/svin (m ³)	Svinegylle (m ³)
Slagtesvin (31-115 kg)	Delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv	7.000	0,56	3.920

Den årlige produktion af dybstrøelse fra kvæg og heste anslås til 50-60 m³ svarende til 30-35 tons opsamlet pr. år ved 6 måneders afgræsning. Da gødningen opbevares i stalden indtil udbringning på markerne, eller alternativt kan lægges i overdækket markstak, hvis der er tale om kompost, beregnes ikke opbevaringskapacitet.

Opbevaringskapacitet

Der etableres ikke nye opbevaringsanlæg til flydende gødning. Opbevaringskapaciteten til gylle på Klavsebøllevej 2D er derfor fortsat 2.600 m³ i den eksisterende gyllebeholder, der har et overfladeareal på 580 m² og er 4,5 m dyb. Dertil kommer kapacitet i gyllekummer og fortank - se Tabel 13.

Tabel 13. Data om gødningsopbevaringsanlæg og -opsamlingsanlæg til rådighed for Tranekærvej 3

Opbevaringsanlæg	Gødningstype	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Beholderkontrol
Gyllebeholder med flydelag	Svinegylle	2.600	580	16-11-2016
Opsamlingsanlæg/øvrige kapacitet				
Gyllekummer	Svinegylle	350	-	-
Fortank med låg	Svinegylle	14	-	-

Husdyrgødningsbekendtgørelsens minimumskrav til opbevaringskapacitet for gylle svarer til 6 måneders tilførsel. På baggrund af den typiske afgrødesammensætning i markplanen på et svinebrug vil 9 måneders kapacitet dog normalt kræves, for at gyllen kan udbringes i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler om udbringningstidspunkter m.v., og kravene til udnyttelse af næringsstofferne i gyllen kan opfyldes. Dyrkes en stor andel afgrøder, som har behov for gødning sent på sæsonen, eller overvintrende afgrøder, der tilføres husdyrgødning i sensommeren, kan det ikke udelukkes, at en opbevaringskapacitet på ned til 7 måneder kan betegnes som tilstrækkelig.

Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen til rådighed for husdyrproduktionen svarer til $2.600 \text{ m}^3 \times 12 \text{ mdr.} / 3.920 \text{ m}^3 = 8,0 \text{ mdr.}$ Afhængig af hvor hyppigt gyllen udsluses, findes desuden bufferkapacitet i staldene i form af 350 m^3 gyllekummer svarende til 1,1 mdr. ved fuld udnyttelse.

Ansøger har oplyst, at markplanen for bedriften indeholder 20 % frøgræs eller andre afgrøder, der tilføres gylle i efteråret. Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet kan derfor være mindre end 9 måneder. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til rådighed for den anslåede gylleproduktion.

Ved fremtidige miljøtilsyn på ejendommen vil Svendborg Kommune følge op på, om opbevaringskapaciteten er opfyldt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Sikring af beholdere

Gyllebeholderen ligger ikke i risikoområde i forhold til vandløb og søer større end 100 m^2 eller indenfor 100 m af disse vandområder. Der er derfor ikke krav om alarm på beholderen eller etablering af beholderbarriere til yderligere sikring mod forurening af vandmiljøet.

Den lovpligtige beholderkontrol er senest gennemført i november 2016 uden bemærkninger.

Gødningshåndtering

Ansøger har oplyst, at gyllen udsluses fra stalden til fortank, når gyllekummerne er fulde, typisk fra et eller flere staldafsnit hver uge. Udslusningen foregår på hverdage og indenfor normal arbejdstid. Fra fortanken, der er placeret ud for det sydøstlige hjørne af stalden, pumpes gyllen videre til gyllebeholder med eldrevet pumpe. Der er dykket indløb til beholderen. Ved pumpning af gylle fra gyllebeholder til gyllevogn benyttes traktordrevet sugeskran. Der er ikke fastmonteret pumpeudstyr på gyllebeholderen til overpumpning af gylle fra beholder til gyllevogn.

Det er desuden oplyst, at dybstrøelsen fra ammekvæg køres direkte fra stalden til nedbringning i markerne et par gange årligt. Fra hesteboksene køres hestemøg og halm direkte til udspreddning eller til gyllebeholder.

På baggrund af ansøgers beskrivelse, og da opbevaring og håndtering af fast og flydende husdyrgødning er reguleret af generelle regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke skal stilles vilkår til opbevaring og håndtering af husdyrgødning.

Spildevand og tagvand

Ansøger har redegjort for typer, mængder og bortledning af spildevand og tagvand fra anlægget på Klavsebøllevej 2D. Der er ingen vaskeplads til vask af maskiner m.m. eller andre områder med tæt belægning og krav om opsamling af afløbsvand. Det er registreret i BBR, at sanitært spildevand fra bad og toilet ledes til samletank for toiletvand og øvrigt spildevand for mekanisk rensning, dvs. ikke til gyllebeholder.

Med hensyn til tagvand fremgår det af materiale indsendt i forbindelse med behandling af byggetilladelsen til slagtesvinestalden i 2008, at regnvand fra tagfladen tilsluttes eksisterende dræn med afløb til sø sydøst for stalden.

Ifølge ansøger forekommer der ikke spildevand fra kvæg- og hestestalden, idet staldafsnittene ikke vaskes, og eventuelt drikkevandsspild e. lign. opsuges i strøelsen. Ejendommen Tranekærvej 3 er kloakeret, og sanitært spildevand afledes til offentlig kloak. Ansøger har ikke oplyst om afledningen af tagvand.

Da der ikke opføres nye bygninger, og tagarealet derfor ikke udvides, kræves ikke tilladelse til udledning af tagvand til dræn og overfladevand. Svendborg Kommune gør dog opmærksom på, at tagvandet og eventuelt overfladevand ikke må indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra tag- og befæstede arealer. Der stilles ikke vilkår om spildevand.

Opbevaring og håndtering af olie, kemikalier og medicin

Ansøger har i miljøansøgningen beskrevet, at der anvendes og opbevares følgende miljøfarlige stoffer på ejendommen: fyringsolie, veterinærmedicin samt rengørings- og desinfektionsmidler. Dieselolie og pesticider opbevares og håndteres på ansøgers anden ejendom Nordre Løkkebyvej 9.

Olie

Ansøger har oplyst, at der ikke er olietanke på Tranekærvej 3. Ved stalden på Klavsebøllevej 2D er der placeret en typegodkendt olietank på 1.200 l. I BBR er tanken registreret som en ståltank til fyringsolie til opvarmning af staldbygningen. Ansøger har supplerende oplyst, at tanken ikke er overdækket, men står på en stabil og tæt bund af beton mellem stalden og fodersiloerne.

Der opbevares ikke andre olieprodukter til driftsmæssig brug på anlæggene.

Ud fra det oplyste, er det Svendborg Kommunes vurdering, at tankanlægget overholder bestemmelserne i olietankbekendtgørelsen²⁶, der bl.a. fastsætter regler om typegodkendelse, registrering, placering m.m. Tanken skal være hævet over underlaget, så inspektion af bunden kan foretages og evt. spild observeres.

Idet der ikke er monteret slange med tankpistol til tankning af maskiner m.m., vurderes risikoen for spild for begrænset. Placeringen mellem staldbygningen og fodersiloerne yder desuden god beskyttelse mod påkørsel.

Det vurderes, at der ikke skal stilles vilkår til håndtering af olie.

Kemikalier

I miljøansøgningen er det beskrevet, at der ikke opbevares eller håndteres pesticider eller rester heraf på ejendommen, hverken på Tranekærvej 3 eller Klavsebøllevej 2D.

Stalddesinfektionsmidler, fluebekæmpelsesmidler o. lign. opbevares i staldene.

Svendborg Kommune stiller ikke vilkår om kemikalier.

²⁶ Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, BEK nr. 1257 af 27. november 2019 (olietankbekendtgørelsen).

Veterinærmedicin

I ansøgningen er det beskrevet, at tomme flasker, kanyler og eventuelle rester afleveres til kommunal modtagestation/afhentes af Motas. Ansøger har supplerende oplyst, at veterinærmedicin til brug i svinebesætningen opbevares i køleskab i stalden.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. håndtering af medicin og klinisk affald.

Egenkontrol og overvågning

Ansøger har kort beskrevet management og egenkontrol i miljøansøgningen.

Svendborg kommune har i denne tilladelse stillet vilkår, der er omfattet af krav om egenkontrol. Det drejer sig om vilkår ang. registrering af afvigende tidspunkter for drift af kornblæser. Dette vilkår er stillet under afsnittet om støj i tilladelsen.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har ikke oplyst om tiltag, der vil blive iværksat i tilfælde af unormale driftssituationer eller uheld.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at særligt opbevaring og håndtering af husdyrgødning, pesticider og andre kemikalier samt diverse olieprodukter kan medføre risiko for forurening af omgivelserne ved uhensigtsmæssig drift og uheld på husdyrbrug.

I ansøgningen om tilladelse er det beskrevet, at der hverken på Tranekærvej 3 eller Klavsebøllevej 2D

- opbevares eller håndteres pesticider,
- foretages vask af maskiner og redskaber,
- forefindes tankanlæg til påfyldning af brændstof på traktorer og maskiner.

Desuden er olietanken til opvarmning af stalden på Klavsebøllevej sikret mod påkørsel, og der er ikke monteret pumpeudstyr på gyllebeholderen, idet beholderen tømmes med sugekran, hvilket sikrer mod overløb. Gyllebeholderen er senest kontrolleret i november 2016 uden bemærkninger.

Både gyllebeholderen og staldanlægget på Klavsebøllevej er opført i 2008-09, dvs. forholdsvis nyt. Svendborg Kommune har ikke kendskab til åbne vandløb eller grøfter i nærheden, og der ligger ingen dræn indenfor 15 m fra stald eller gyllebeholder. Afstanden til nærmeste vandboringer er desuden stor. Ansøger har oplyst, at tagvandsbrønde placeret ved hjørnerne af stalden er hævet over terræn og dermed sikret mod forurening fra overfladen. Terrænet mellem gyllebeholder og tagbrønde er næsten plant.

Fra gyllebeholderen skråner terrænet mod en sø beliggende 180 m mod sydvest. I tilfælde af sprængning af beholderen vurderes det dog, at en evt. gyllestrøm vil blive bremset af det øst-vest gående dige 30-40 m syd for beholderen. Søen er desuden omkranset af en ca. 30 m bred bevoksning.

På Tranekærvej findes to vandboringer tæt på stalden, men da der er tale om et mindre dyrehold opstaldet på dybstrøelse, der udbringes direkte til nedpløjning i marken, vurderes risikoen for uheld at være begrænset.

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsat en række generelle krav til opbevaring og håndtering af husdyrgødning. Svendborg Kommune vurderer, at når disse regler bliver fulgt, begrænses risikoen for uheld og væsentlig påvirkning af omgivelserne. Svendborg Kommune stiller ikke yderligere vilkår med henblik på at forebygge og begrænse følgerne af uheld.

Offentlighed

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgningen om tilladelse af husdyrproduktionen på Tranekærvej 3/Klavsebøllevej 2D, 5953 Tranekær ikke medfører en væsentlig virkning på miljøet. Ansøgningen er derfor ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bestemmelser om udvidet offentlighed, men af offentlighedsreglerne i husdyrbruglovens § 56.

Svendborg Kommune skønner dog, at det ansøgte ikke er af underordnet betydning for naboer m.fl. Orientering om ansøgningen er derfor sendt til ejere af ejendomme, der grænser op til matrikel 1a Blegholm, Tullebølle og 2b Klavsebølle By, Tullebølle, hvor husdyrbruget er beliggende, og til ejere og lejere af boliger inden for den beregnede lugtkonsekvenszone på 556 m fra husdyranlægget på Klavsebøllevej. Derudover er Langeland Kommune hørt som berørt myndighed.

Høringen er gennemført i perioden fra 18. august til 1. september 2021. Svendborg Kommune modtog ingen bemærkninger til ansøgningen.

Efterfølgende har et udkast til afgørelse været forelagt ansøger og ansøgers konsulent i perioden 14.- 21. december 2021, inden afgørelsen blev endeligt meddelt. Svendborg Kommune har indarbejdet ansøgers bemærkninger i tilladelsen.

Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at der kan meddeles tilladelse til husdyrbruget.

Det ansøgte vil ikke påvirke landskabelige værdier eller forårsage væsentlig virkning på naturen med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere vurderes driften af det tilladte husdyrbrug ikke at medføre væsentlig påvirkning af jord, grundvand og overfladevand eller at påvirke omgivelserne væsentligt i form af lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ansøger har redegjort for, at der ved indretningen af husdyrbruget anvendes bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse eventuel miljøpåvirkning.

Samlet set vurderer Svendborg kommune, at afgørelsen med de angivne vilkår ikke indebærer væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

På baggrund af de beregnede emissioner fra husdyrbrugets anlæg og det ansøgte beliggenhed ca. 50 km fra Danmarks grænse til andre stater vurderer Svendborg Kommune endvidere, at ændringen af husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1. Ansøgers miljøansøgning

Bilag 2. Situationsplaner og opmåling af produktionsarealer

Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat

Bilag 1. Ansøgers miljøansøgning

Langeland kommune
Landbrug
Fredensvej 1
5900 Rudkøbing

20. december 2021
17. september 2021
26. juli 2021
21. januar 2021
3. november 2020
29. maj 2020
Vissenbjerg, den 5. maj 2020

Hermed søges om 16 b tilladelse på Blegholm, Tranekærvej 3, 5953 Tranekær tilhørende Jens Jensen, Tranekærvej 3, 5953 Tranekær.

Der søges om godkendelse af produktionsareal i de eksisterende stalde på Klavsebøllevej 2d. Se nedenstående tabel, der viser, at nudrift og ansøgt drift er ens. I både 8 års drift og i nudrift og i ansøgt er produktionsarealet excl. gange og krybber. Ligeledes søges om tilladelse til produktionsareal til heste og ammekøer på Tranekærvej 3.

Stald	Dyregruppe	8 års drift	8 år og nudrift	ansøgt
1	Slagtesvin, drænet gulv + spalter Slagtesvin, 25-49 % fast gulv	51 1.124	51 1.124	51 1.124
2	Heste		35	35
3	Ammekøer		80	80
Ialt		1.175	1.290	1.290

1. Vedlagt kort, der viser eksisterende bygninger og anlæg.

Vedlagt staldtegninger, der viser nudrift og ansøgt. Oplysninger om produktionsareal, staldsystem og dyretype fremgår af ansøgningsskema (218905) og ovenstående tabel. Husdyrgødning opbevares i gylletank med i alt 2.600 m3 kapacitet. Det svarer til opbevaringskapacitet til et dyrehold på cirka 6.000 slagtesvin. Dybstrøelse fra ammekøer køres direkte ud på mark et par gange årligt. Fra hestene opbevares strøelse kortvarigt i stald med ammekøer. Dybstrøelse tilføres dagligt. Kvæg opstaldes på fast gulv med afløb. 22 m2 heste opstaldes på fast gulv i kumme uden risiko for afløb og 13 m2 heste opstaldes på areal uden fast gulv og uden afløb. Her henvises til landbrugets byggeblad vedr. opstaldning af dyr på areal uden fast bund.

Til- og frakørsel foregår ad Klavsebøllevej og Tranekærvej 3. Transporter med lastbil og traktor er uændret.

Nudrift og 8-års drift består af 1.175 m2 produktionsareal (netto) til slagtesvin og i nudrift til-lige 115 m2 til heste og ammekøer.
Ansøgt drift består af 1.175 m2 produktionsareal (netto) til slagtesvin og 115 m2 til heste og ammekøer. Kvæg er udegående 6 måneder om året.

2. Husdyrbruget er ikke forbundet med andre husdyrbrug.

3. Husdyrbruget er beliggende ca 427 m fra nærmeste nabobeboelse Lismosevej 8 og ca 715 m fra samlet bebyggelse ved Blegholmsvej 3 og ca 784 m fra byzone ved Tullebølle. Geneafstanden på henholdsvis 134 m til enkelt bolig i landzone, 251 m til samlet bebyggelse og 406 m til byzone er overholdt.
Klavsebøllevej 4 og 5 er landbrug.

Nærmeste kategori 1 natur er overdrev på Siø ca 6,6 km mod sydvest. Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev ca 1,6 km mod vest. Kategori 3 natur er mose 253 m mod sydøst og 309 m mod nordøst og i henhold til Miljøstyrelsens kort er der ammoniakfølsom skov ca 250 m mod sydøst. I forhold til stald 2 og stald 3 er der mose og overdrev 62 og 67 m mod syd og mod nord.

4. Ammoniakemissionen fra husdyrbruget på 2.531,7 kg N/år i både ansøgt og nudrift og på 2.484,9 kg N/år i 8-års drift. Depositionen til kategori 1- og 2 - natur er 0,0 kg N/ha/år og merdepositionen til kategori 3 natur er 0,0 kg N/ha/år i forhold til nudrift og op til 0,3 kg N/år i forhold til 8-års drift.
5. Husdyrbrugets lugtemission er uændret på 35.030,5 OU/s og 16.450 LE/s. Genekriteriet til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.
6. Støj: De væsentligste støjkloder: Transporter til og fra husdyrbruget med husdyrgødning, foder og tilskudsfoder, dyr og kornblæser samt ventilationsanlæg. Transporter foregår primært i dagtimerne, men kan til tider foregå i aften- og nattetimerne. I højsæson for høst og gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid. I nedenstående tabel er angivet gylletransporter på offentlig vej.
Ventilationsanlægget kører året rundt. Kornblæser kører i døgndrift i og umiddelbart efter høst.
Der er ingen ændringer af støjkloder. Det vurderes, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige støjgener pga. afstanden til omboende.

Vedhæftet oversigtskort med angivelse af støjkloder: - 1. Ventilation 2. Kornblæser 3. Mølleri 4. Indlevering af grise 5. Udlevering af grise 6. Gyllepumpning og 7. Indblæsning af foder.

Kildestyrke er angivet i nedenstående tabel sammen med driftstid.

Vedlagt data for ventilationsanlæg, blæsere til korntørring, møllerialæg og traktor samt lastbil.

Ventilation er afskærmet da motorer sidder i skorsten i staldene.

Møllerialægget er afskærmet og medtages normalt ikke, da anlægget er placeret indendørs i foderladen.

På Tranekærvej 3 er der følgende støjkloder:

Transport af kvæg

Støjkilde	Kildestyrke	Driftsperiode			
		Nudrift		Ansøgt	
		Drifts- tid/døgn (t)	Periode på år	Drifts- tid/døgn (t)	Periode på år
1. Ventilation	73	24t	Hele året	24t	Hele året
2. Kornblæser	92	Hele døg- net	I alt 8 dage i aug og sept	Hele døg- net	I alt 8 dage i aug og sept.
3. Mølleri	85	4 x 30 min 24/7	Hele året	4 x 30 min 24/7	Hele året
4. Traktor	90	30 min 07-18	Hverdage	30 min 07-18	Hverdage
5. Lastbilstøj	85	30 min 07-07	Hverdage hele året	30 min 07 - 07	Hverdage hele året
6 Pumpning af gyl- le traktorstøj	90	3 min/gang fra solop til solned 3 pr time	Dagligt i 8 dage	3 min/gang fra solop til solned 3 pr time	Dagligt i 8 dage
7 Indblæsning foder		30 min 07-18	hverdage	30 min 07-18	Hverdage

Lys: Lys i stald er tændt efter behov. Om natten benyttes natbelysning. Udendørs belysning tændes også efter behov. Der er ingen ændringer i belysning. Lys er placeret ved indgang og ved udlevering. På grund af placering af lyskilder og afstand til naboer vurderes det, at der ikke er gener fra lys.

Tranekærvej 3: Lys i gårdspads ved stuehus

Støv: Støv forekommer fra interne transport, dyr samt fra udluftning. Tilskudsfoeder leveres i lukket system. Der er overbrusning i staldene. Der anvendes vådfoder. Det vurderes, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, da støv fortrinsvis kun forekommer indenfor husdyrbruget. Der sker ingen ændringer i emissionen af støv.

Tranekærvej 3: Grovfoder til kvæg støver ikke. Halm og hø til kvæg og heste er en indendørs foreteelse.

Rystelser: Der er ingen maskintyper på ejendommen, der giver vibrationer. Husdyrbruget er placeret mere end 400 m fra nabobeboelse. Det vurderes, at der ikke vil opstå væsentlige gener i form af rystelser.

Skadedyr: Effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Agroøkologi. Husdyrbruget anvender skadedyrsbekæmper til rotter.

Tranekærvej 3: Samme

Egenkontrol: Gylleudslusning foregår i ugens hverdage indenfor normal arbejdstid. Bygninger vedligeholdes løbende og ejendommen holdes ryddelig.

Foderrecepter udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent og med anvendelse af nyeste viden. Bedriften er tilknyttet sundhedsrådgivning og Danish kontrol.

5. Der forventes ikke væsentlige virkninger af reststoffer og affaldsproduktion.

Affald: Døde dyr afhentes af DAKA 1 til 2 gange ugentlig. Døde dyr overdækkes og placeres ved indkørsel til stald.

Lysstofrør, pærer, batterier, medicinrester, kanyler og tomme medicinflasker afleveres til kommunal modtagestation og MOTAS.

Kemikalier og pesticider: Der opbevares ikke kemikalier og pesticider på Klavsebøllevej 2D. Fyrings- og dieselolie: På ejendommen er der olietank på 1.200 l.

Tranekærvej 3: Der er ingen olietank og ej heller kemikalier eller pesticider.

Energiforbrug stammer fra ventilation, lys, kornblæser, blanderi-og foderanlæg, gyllepumpning o.a. Det årlige forbrug anslås til 100.000 kWh.

Tagvand fra eksisterende bygninger?	via dræn mod øst	1.200
Vand fra veje/befæstede arealer?		0
Rengøringsvand, vand fra vask af produkter fra husdyrhold, malkemaskiner, foderrekvisitter, o.l.	Gylletank	200

Spildevand udgøres af vaskevand, som føres til gylletank. Overfladevand/tagvand føres til dræn mod øst. Se skema nedenfor.

Vandforbrug stammer fra drikkevand, vandspild og vask. Det årlige forbrug anslås til 4.000 m³.

6. Husdyrbruget overholder BAT – N med 0 kg N pr år.
 BAT opfyldes vha. stalde med lav ammoniakemission.
 Det er ikke proportionalt at indføre teknologi i form af forsuring, gyllekøling eller luftrensning i eksisterende stalde.

7. Ingen grænseoverskridende virkninger.

8. Transporter med lastbil, stk.:	Nudrift	Ansøgt
Slagtesvin til slagt	50	50 hver uge
DAKA	75	75 1 – 2 gange pr uge
Tilskudsfoder	25	25 hver 2. uge
Olie	5	5 hver kvartal
Diverse	15	15 hver måned
I alt	170	170

Transporter med traktor og vogn:

Korn i høst	50	50 I høst
Gylle	60	60 Forår og efterår
Smågrise	25	25 hver 2. uge
Kvæg (Tranekærvej 3)	2	2 2 gange årligt
I alt	137	137

Med venlig hilsen

Jan Brochstedt Olsen
 Seniorskulent
 Tlf. nr: | Mobil: 40 790 49
 E-mail: jbr@velas.dk

Bilag 2. Situationsplaner og opmåling af produktionsarealer

Tranekærvej 3 – placering af staldafsnit til heste og kvæg

Tranekærvej 3

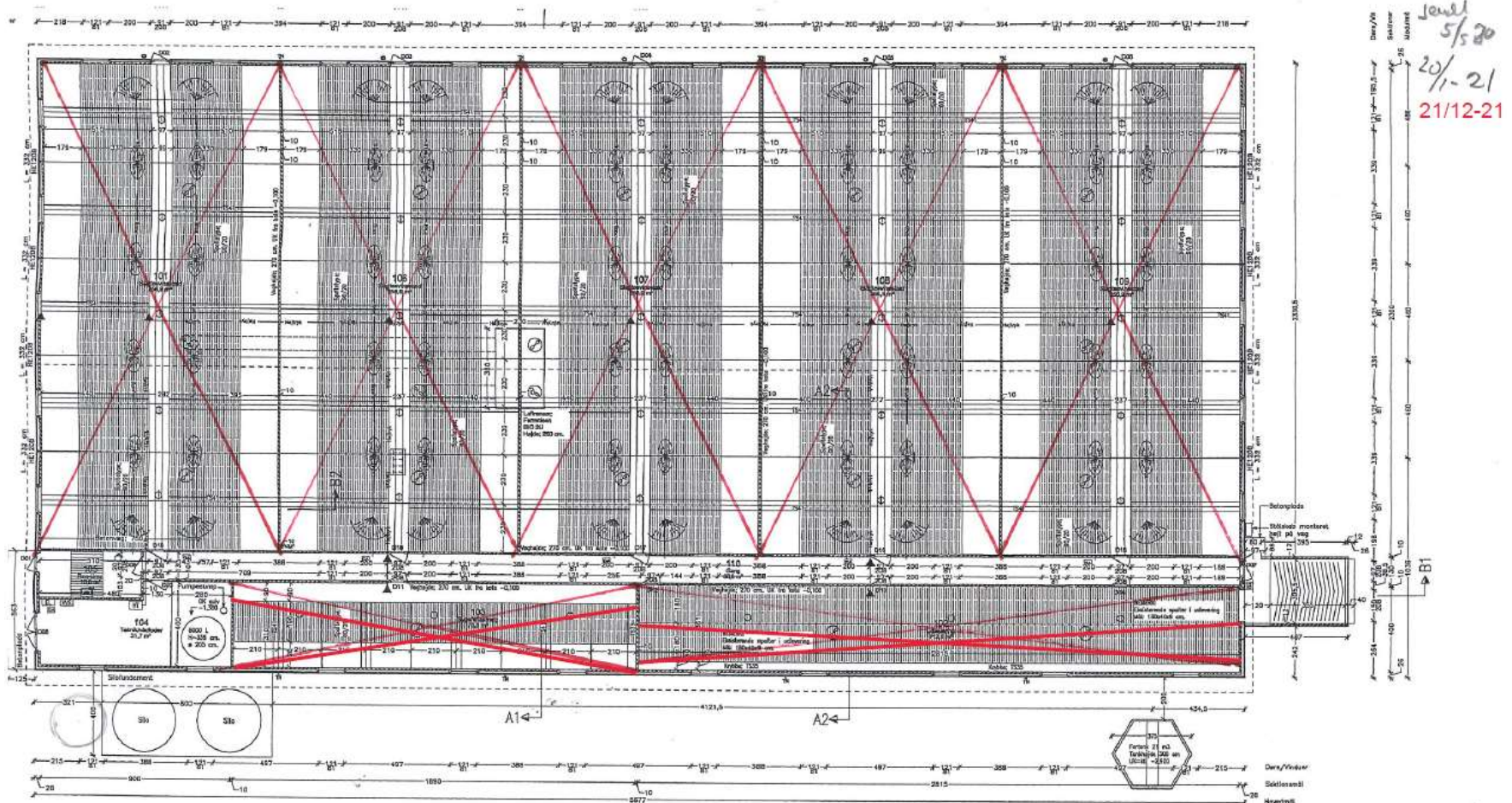
Hest: $3,33 \times 6,66 + 3,33 \times 3,33 = 35m^2$
Kvæg: $3,33 \times 24,00 = 80m^2$

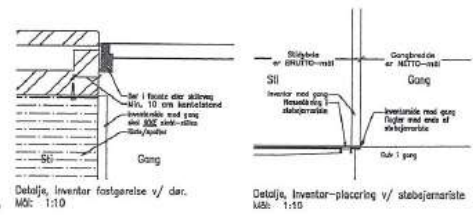
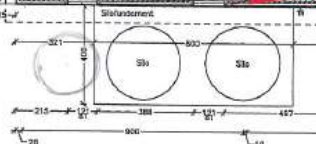
Oversigtskort Klavsebøllevej 2D - placering af adgangsvej, døde dyr (DAKA), fortank, lyskilder (L), olietank og støjkilder (nr. 1-7)

Klavsebøllevej 2D – staldindretning

Jens
5/5 20
20/11-21
21/12-21

Nudrift: 5 sektioner à 20,10 m x 2,10 + 5,10 = 1071 m²
 og ansøgt: 1 sektion à 9,90 m x 1,90 + 3,10 = 53 m²
 1 sektion à 1,80 m x 7,80 + 28,15 = 189 m²

Klavsebøllevej 2D

Bilag 3. Støjberegning – forudsætninger og resultat

Kildestyrker

Der er i beregningerne anvendt følgende kildestyrker for støjkilderne:

Nr.	Støjkilde	Kildestyrke dB(A)	Bemærkning
1	Ventilation (18 afkast) Klavsebøllevej 2D	86 ²⁷	Datablad fra Skov udsugningsenhed ECT 632-6 (ansøgers oplysning). Kildestyrke målt ude er 73 dB(A). Kildestyrke er korrigeret i forhold til 18 afkast på bygningen.
2	Blæser til korntørring	102	D 25 blæser til korntørring. Kildestyrke, jf. leverandøren, er oplyst af ansøger i forbindelse med kommunens sagsbehandling af anmeldelse af kornsiloen efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 19 i 2011.
3	Male/blandeanlæg i foderlade	85	Datablad Skiold A/S, Skivemølle.
4	Indlevering af smågrise (traktor)	93	Ansøger har oplyst dataværdier fra arbejdsmiljømålinger. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at disse værdier ikke kan anvendes i forbindelse med vurdering af "Ekstern Støj". Derfor anvendes dataværdier fra støjdatabogen for traktor i tomgang.
5	Afhentning af slagtesvin (lastbil)	86	Resultat af tomgangsmålinger fra Miljøstyrelsens reference-laboratorium (2008)
6	Gyllepumpning ved udbringning - sugestuds drevet af traktor	103	Ansøger har oplyst dataværdier fra arbejdsmiljømålinger. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at disse værdier ikke kan anvendes i forbindelse med vurdering af "Ekstern Støj". Derfor anvendes dataværdier fra støjdatabogen for traktor, kørsel med svag acceleration.
7	Indblæsning af foder i lade (lastbil)	108	Ansøger har oplyst, at svinefoder blæses ind i siloer. Dataværdi fra støjdatabogen.

²⁷ $73 \text{ dB(A)} + 12 \text{ dB(A)} (4 \times \text{fordobling af afkast à } 3 \text{ dB(A)}) + (10 \log 18/16) \text{ dB(A)} = 85,51 \text{ dB(A)}$.

Driftstid

Oplysninger om støjklidernes driftstid fremgår af miljøansøgningen vedlagt som Bilag 1 og Svendborg Kommunes bemærkninger hertil i afsnittet om støj på side 38.

Der er på baggrund af ansøgers oplysninger om driften af de primære støjklid udregnet procentvise driftstider ud fra referenceperioderne svarende til 8 timer, 1 time og ½ time i henholdsvis dag-, aften- og natperioden. Driftstiderne fremgår af den efterfølgende tabel.

Kildedata					
Nr	Navn/type	Lydeffekt	Driftstid [%]		
			dag/8 timer	aften/1 time	nat/½ time
K01	Ventilation (18 afkast)	86 dB(A)	100	100	100
K02	Kornblæser (Dancorn 25)	102 dB(A)	100	100	
K03	Mølleri	85 dB(A)	13	50	100
K04	Indlevering af grise (traktor)	93 dB(A)	6		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86 dB(A)	6	50	100
K06	Gyllepumpning (traktor)	103 dB(A)	15	15	15
K07	Indblæsning foder	108 dB(A)	6		

Transmissionsvej mellem kilde og beregningspunkt

Beregningen af støj i omgivelserne afhænger af en række faktorer. Beregningsmodellen kan korrigere for afstand mellem kilde og beregningspunkt, afskærmning af kilden, hårdt eller blødt terræn og refleksion ved kilden.

Forudsætningerne for beregningen af støj ved de omkringliggende boliger fremgår af de efterfølgende tabeller.

Lismosevej 8

Transmissionsvej					
Referencepunkt R1					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	415	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	380	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	399	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	409	Blød	Nej
K05	Ja	Nej	414	Blød	Nej
K06	Ja	Nej	423	Blød	Nej
K07	Ja	Nej	388	Blød	Nej

Lismosevej 19

Transmissionsvej					
Referencepunkt R2					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	429	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	392	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	416	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	418	Blød	Nej
K05	Ja	Nej	423	Blød	Nej
K06	Ja	Nej	429	Blød	Nej
K07	Ja	Nej	405	Blød	Nej

Lismosevej 17

Transmissionsvej					
Referencepunkt R3					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	421	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	385	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	410	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	408	Blød	Nej
K05	Ja	Nej	413	Blød	Nej
K06	Ja	Nej	418	Blød	Nej
K07	Ja	Nej	399	Blød	Nej

Klavsebøllevej 4

Transmissionsvej					
Referencepunkt R4					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	390	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	395	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	376	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	430	Blød	Nej
K05	Ja	Nej	428	Blød	Nej
K06	Ja	Nej	449	Blød	Nej
K07	Ja	Nej	379	Blød	Nej

Klavsebøllevej 5

Transmissionsvej					
Referencepunkt R5					
Kilde	Kilden medtages?	Væsentlig afskærmning?	Afstand [m] til referencepunkt	Terrænoverflade	Reflekterende, lodret flade ved kilden
K01	Ja	Nej	451	Blød	Nej
K02	Ja	Nej	445	Blød	Nej
K03	Nej	Ja	432	Blød	Nej
K04	Ja	Nej	490	Blød	Nej
K05	Ja	Nej	490	Blød	Nej
K06	Ja	Nej	500	Blød	Nej
K07	Ja	Nej	432	Blød	Nej

Beregningsresultat med støjdæpende tiltag

Resultatet af den gennemførte støjberregning fremgår af de følgende tabeller.

Lismosevej 8

Beregningsresultat									
Referencepunkt R1									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation (18 afkast)	86	Ja	100	100	100	23	23	23
K02	Kornblæser (Dancorn 25)	102	Ja	100	100		39	39	
K03	Mølleri	85	Nej	13	50	100			
K04	Indlevering af grise (traktor)	93	Ja	6			18		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86	Ja	6	50	100	10	20	23
K06	Gyllepumpning (traktor)	103	Ja	15	15	15	31	31	31
K07	Indblæsning foder	108	Ja	6			33		
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							41	40	32

Lismosevej 19

Beregningsresultat									
Referencepunkt R2									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation (18 afkast)	86	Ja	100	100	100	22	22	22
K02	Komblæser (Dancom 25)	102	Ja	100	100		39	39	
K03	Mølleri	85	Nej	13	50	100			
K04	Indlevering af grise (traktor)	93	Ja	6			17		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86	Ja	6	50	100	10	19	22
K06	Gyllepumpning (traktor)	103	Ja	15	15	15	31	31	31
K07	Indblæsning foder	108	Ja	6			33		
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							41	40	32

Lismosevej 17

Beregningsresultat									
Referencepunkt R3									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation (18 afkast)	86	Ja	100	100	100	23	23	23
K02	Komblæser (Dancom 25)	102	Ja	100	100		39	39	
K03	Mølleri	85	Nej	13	50	100			
K04	Indlevering af grise (traktor)	93	Ja	6			18		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86	Ja	6	50	100	10	20	23
K06	Gyllepumpning (traktor)	103	Ja	15	15	15	31	31	31
K07	Indblæsning foder	108	Ja	6			33		
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							41	40	32

Klavsebøllevej 4

Beregningsresultat									
Referencepunkt R4									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation (18 afkast)	86	Ja	100	100	100	23	23	23
K02	Kornblæser (Dancorn 25)	102	Ja	100	100		39	39	
K03	Mølleri	85	Nej	13	50	100			
K04	Indlevering af grise (traktor)	93	Ja	6			17		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86	Ja	6	50	100	10	19	22
K06	Gyllepumpning (traktor)	103	Ja	15	15	15	31	31	31
K07	Indblæsning foder	108	Ja	6			33		
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							41	40	32

Klavsebøllevej 5

Beregningsresultat									
Referencepunkt R5									
Kilde nr.	Kilde navn/type	Lydeffekt dB(A)	Medtaget?	Driftstid [%]			Leq [dB(A)]		
				dag	aften	nat	dag	aften	nat
K01	Ventilation (18 afkast)	86	Ja	100	100	100	22	22	22
K02	Kornblæser (Dancorn 25)	102	Ja	100	100		38	38	
K03	Mølleri	85	Nej	13	50	100			
K04	Indlevering af grise (traktor)	93	Ja	6			16		
K05	Afhentning af grise (lastbil)	86	Ja	6	50	100	9	18	21
K06	Gyllepumpning (traktor)	103	Ja	15	15	15	30	30	30
K07	Indblæsning foder	108	Ja	6			32		
K08									
K09									
K10									
K11									
K12									
K13									
K14									
K15									
total							40	39	31

